

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Mika Laine

Majoitusrakennuksen suunnitelma Riihimäen asemanseudulle

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Rakennusarkkitehti (AMK)

Rakennusarkkitehtuuri

Opinnäytetyö

28.5.2023

Tekijä Otsikko	Mika Laine Majoitusrakennuksen suunnitelma Riihimäen asemansseudulle
Sivumäärä Aika	74 sivua + 3 liitettä 28.5.2023
Tutkinto	Rakennusarkkitehti (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Rakennusarkkitehtuurin koulutusohjelma
Ohjaajat	Arkkitehti, lehtori Jorma Lehtinen Arkkitehti, lehtori Jarkko Könönen
<p>Opinnäytetyön aiheena on pienen keskitasoisen majoitusrakennuksen suunnitteleminen Riihimäen rakennushistoriallisesti merkittävälle asemansseudun alueelle. Tarkempina määräyksinä työlle oli punatiilen käyttö julkisivumateriaalina sekä vaihtoehtoisen, alueelle laaditusta yleissuunnitelmasta poikkeavan sijoituspaikan esittäminen. Muilta osin opinnäytetyön suunnittelussa lähdettiin olettamasta, että laadittu yleissuunnitelma jää voimaan sellaisenaan. Työssä perehdytään edellä mainittujen lisäksi sekä alueen historiaan, että hotellirakennuksen typologiaan.</p> <p>Riihimäen asemansseudulle on kaupungin tilaamana, vuonna 2020 laadittu yleissuunnitelmaluonnos, jossa vanhan, pääosin suojellun ratapihaympäristön käyttötarkoitus muuttuu. Alueelle on yleissuunnitelmassa osoitettu keskustatoimintoja, eli asumista sekä liike- ja hotellitoimintaa. Tämän suunnitelman myötä Riihimäen kaupallisen keskustan painopiste siirtyy kohti asemaa.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kerättyjen lähtötietojen ja referenssiaineiston analyysistä saatujen päätelmien pohjalta. Tutkimuksen tuloksena on laadittu luonnostasoinen suunnitelma alueelle sijoitettavasta hotellirakennuksesta sen toimintaa tukevine tiloineen. Suunnitelma palvelee laajemmin myös vastaavanlaisiin ympäristöihin sijoitettavia hotellitoimintoja muualla Suomessa.</p>	
Avainsanat	hotelli, majoitusrakennus, Riihimäki, Riihimäen, asemansseutu, punatiilirakentaminen

Author Title	Mika Laine Architectural plan for a hotel building in Riihimäki rail yard area.
Number of Pages Date	74 pages + 3 appendices 5/28/2023
Degree	Bachelor of Construction Architecture
Degree Programme	Construction Architecture
Instructors	Jorma Lehtinen, Architect, Senior Lecturer Jarkko Könönen, Architect, Senior Lecturer
<p>The main purpose of this thesis was to determine the requirements of a small mid-class hotel building in Riihimäki rail yard area. It will also present a different location from the one that is shown in the conceptual plan designed of the Riihimäki railyard area. Additionally, the focus of the design was set on brick masonry. This thesis will resource and analyze the historical values of the area as well as typology of a hotel building.</p> <p>The city of Riihimäki has commissioned a new conceptual plan to be designed of its rail yard area. This plan was completed in 2020 and it suggested that the function of the area would be transformed from railroad logistics into a new city center. New apartment and business buildings were designed to be built around its existing buildings that are preserved for their historical value. Among these new business buildings is a nine-story hotel.</p> <p>Method of this thesis was to analyze the information collected about the location related conditions and the typology of a hotel building. This analysis was then refined into conclusions on which the design itself will be built on. As a result, this thesis will provide a conceptual architecture plan for a small mid-class hotel building to be placed in Riihimäki rail yard area.</p>	
Keywords	hotel, building, design, Riihimäki, rail, yard, brick, architecture

Sisällys

Lyhenteet

1	Johdanto	1
2	Suunnittelualue	3
2.1	Riihimäki	3
2.1.1	Riihimäen historiaa lyhyesti	4
2.2	Riihimäen asemanseutu	4
2.2.1	Maasto	6
2.2.2	Kasvillisuus	7
2.2.3	Alueen rakennuskanta	7
2.2.4	Alueen rakennusmateriaalit	8
2.2.5	Rakennussuojelu	9
2.3	Asemanseudun yleissuunnitelma	9
3	Majoitusrakennus	12
3.1	Majoitusrakennuksen typologia	12
3.2	Hotellin tilat	13
3.2.1	Majoitustoiminta	14
3.2.2	Ravintolatoiminta	16
3.2.3	Muu hotellin toiminta	17
3.2.4	Muut aputilat	18
3.3	Asiakkaat	19
3.4	Työntekijät	19
4	Referenssit	20
4.1	Hotellirakennukset	20
4.1.1	Hotel Ax	20
4.1.2	Folks Hotel Konepaja	25
4.2	Muut rakennukset	31
4.2.1	ARC	31
4.2.2	Mia Dorcol Apartments	33
4.2.3	Family house	35

5	Analyysi ja päätelmät	36
5.1	Rakennuksen sijoitus ja orientaatio	36
5.2	Rakennusmateriaalit ja värisävyt	38
5.3	Tilaohjelma	39
5.4	Rakennuksen muoto ja massa	42
5.5	Mitat, suhteet ja mittakaava	43
5.6	Rakenteet	43
5.7	Valo, varjo sekä ilma	44
5.8	Vastuullisuus	46
5.9	Paikan henki	46
6	Majoitusrakennus Riihimäen asemaseudulle	47
6.1	Kaupunkikuva ja liittyminen ympäristöön	47
6.2	Massa	47
6.3	Tontinkäyttö ja pihasuunnitelma	48
6.4	Pohjapiirustukset	50
6.4.1	Tyypihuone	56
6.5	Julkisivut	57
6.5.1	Julkisivuote ja materiaalit	59
6.6	Rakenne	60
6.6.1	Rakenneleikkaus ja räystäsdetalji	63
6.7	Havainnekuvat	64
7	Yhteenveto	69
	Lähteet	70
	Kuvalähteet	73
	Liitteet	75
	Liite 1. Tehtävänanto	
	Liite 2. Planssipienennökset	
	Liite 3. Pienoismallivalokuvat	

Lyhenteet ja käsitteet

Majoitusrakennus	Yleisesti mikä tahansa majoituksen mahdollistava rakennusmuoto, kuten asuntola, kasarmi, hotelli tai hostelli. Tässä työssä sillä tarkoitetaan hotellia ja näitä termejä käytetään vaihdellen.
RKY	Rakennettu kulttuuriympäristö. Museoviraston laatima arvokkaan rakennusperinnön valtakunnallinen inventointi
Rautatiesopimus	Sopimus, joka ohjaa määrittämään sen piiriin kuuluvien rakennusten rakennushistoriallisen tai asemakaavallisen arvon siinä tilanteessa, kun sen alueelle ollaan laatimassa suunnitelmia.
sr, sr-1 ja sr-2	Suojeltu rakennus. Ennen 1.5.2000 voimaan tulleita kaavamerkintöjä suojellun rakennuksen kohdalla on pelkistetty merkintä sr. Tämän jälkeen käyttöön on otettu lisämäärittäminen numero, joka tarkoittaa suojelun tasoa. Sr-1 merkitsee esimerkiksi erittäin arvokasta rakennusta, jossa muutostyöt on kokonaan kielletty. Merkinnän sr-2 rakennussuojelullinen status on hieman alhaisempi.

1 Johdanto

Majoitusrakennuksen suunnitelman laatiminen toiminnallisena opinnäytetyönä on ollut ajatuksissani pitkään. Majoitus- ja ravitsemusala on muutoinkin lähellä sydäntäni, sillä olenhan työskennellyt pienehkön hotellin vastaanottovirkailijana puolet elämästäni, 21 vuotta. Tämä voi toki asettaa työlle tiettyjä asenteellisuuteen liittyviä haasteita, mutta koen että minulla on silti sille enemmän annettavaa kuin henkilöllä, jolta vastaava kokemus puuttuu. Halusin silti testata motivaatiotani hieman ja etsin aiheita aivan toisaalta, mutta aina vain huomasin suunnittelevani hotellia.

Esitän opinnäytetyönäni siis hotellirakennuksen suunnitelman. Suunnittelualueen sijainniksi valikoitui olosuhteiden ohjaamana Riihimäen asemanseutu. Itsekin riihimäkeläisenä sain tietooni paikallispoliittisen tahtotilan asemanseudun kehittämistä ja sen ohjauksessa alueelle laaditusta yleissuunnitelmasta. Huomasin, että tähän kiinnostavaan miljööseen oli suunnitteilla muun muassa yhdeksän kerroksen verran majoitustoimintaa. Pehdyin aiheeseen tarkemmin ja huomasin suunnitelmissa tilaa varten otettavan vaihtoehdon esittämiseksi. Alueelta on esimerkiksi suunnitelmien valmistumisen jälkeen purettu yksi huonokuntoinen puutalo antaen tilaa veturitalien eteläpuolisten toimintojen järjestämiseen eri tavalla. Yksi opinnäytetyöni tavoitteista on siis yleissuunnitelmasta poikkeavan, vaihtoehdoisen sijainnin esittäminen.

Suunnittelualue tarjoaa myös mahdollisuuden tutkia tiiliarkkitehtuuria, jonka olen opinnäytetyössäni ottanut osaksi arkkitehtonista ilmaisua.

Hotellirakennuksen suunnittelu on monitieteellistä. Siihen liittyy taloudellisia sekä toiminnallisia vaatimuksia, jotka johtuvat suoraan liikeideasta. Esimerkiksi kylpylähotellin suunnittelu eroaa huomattavasti hostellin suunnittelusta. Tämä opinnäytetyö keskittyy keskitasoisien, tavallisten majoitustoimintoja tarjoavan hotellin ja sen vaatimien aputoimintojen suunnitteluun. Sen kohderyhmiksi on asetettu liikematkustajat ja vapaa-ajan matkustajat.

Tämä opinnäytetyö on toteutettu Metropolia ammattikorkeakoulun rakennusarkkitehtuurin projektikurssien mallia mukailen. Työn alkuosioissa esitellään havaintoja ja kerättyjä lähdemateriaaliin perustuvia huomioita suunnitteluun vaikuttavista seikoista. Näissä osioissa käsitellään

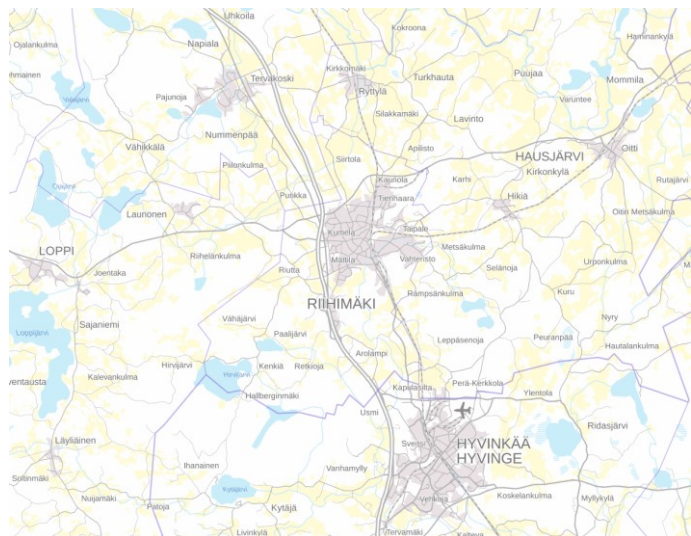
pääsääntöisesti majoitusrakennuksen suunniteltua sijaintia ja valitun rakennustypologian ominaisuuksia. Myös referenssityöskentely on tämän työn yksi olennainen osa. Opinnäytetyön keskiosassa analysoidaan näitä lähtötietoja ja julkistetaan niiden pohjalta kerätyt päätelmät. Itse suunnitelma löytyy opinnäytetyön loppuosasta. Opinnäytetyön kirjallinen osio nojautuu pääosin valittuun lähdemateriaaliin ja paikalla tehtyihin havaintoihin, mutta myös omaan osaamiseeni palvelualalta.

2 Suunnittelualue

2.1 Riihimäki

Riihimäki on pienehkö, 28383 (11/2022) asukkaan kaupunki eteläisessä Kanta-Hämeessä, aivan Uudenmaan rajalla. Sen kokonaispinta-ala on 126 km² ja asukastiheys 235 as/km². On sanottu, että 92 % riihimäkeläisistä asuu kolmen kilometrin säteellä rautatieasemasta¹. Riihimäki on hyötynyt hyvistä yhteyksistään yhden valtakunnallisen kasvukäytävän (Helsinki-Tampere) varrella ja onkin yksi maakuntansa kasvukeskuksista. Riihimäeltä on Helsinkiin matkaa n. 65 km ja Tampereelle n. 110 km. Maakunnan keskus, Hämeenlinna, sijaitsee noin 30 kilometrin etäisyydellä. Hyvien yhteyksien vuoksi alueella on lukuisia suuria yritystyönantajia, kuten Sako, Würth ja Valio. Riihimäellä on tarjolla useampikin museo sekä runsaasti musiikki- ja teatterielämyksiä.²

Riihimäen seutukuntaan kuuluvat Hausjärvi ja Loppi, joiden kesken käytiin myös kuntaliitosneuvotteluja 2010-luvulla. Tuolloin neuvottelut eivät päättyneet yhdistymiseen³. Myös Janakkalan eteläosa kuuluu läheisen sijaintinsa vuoksi Riihimäen talousalueeseen. Etelässä, Uudenmaan maakunnassa sijaitseva Hyvinkää on Riihimäen kumppani monessa ja myös näiden kahden liiketoksesta on ollut puheita.

Kuva 1. Riihimäen seutu, karttaote Maanmittauslaitoksen karttapalvelusta. Kuva: Karttapaikka

¹ Riihimäen kaupungin asunto-ohjelma. s. 24

² Riihimäen kaupungin verkkosivu, Tietoa Riihimäestä

³ Leponiemi, Timo. 28.9.2015. Lehtiartikkeli

2.1.1 Riihimäen historiaa lyhyesti

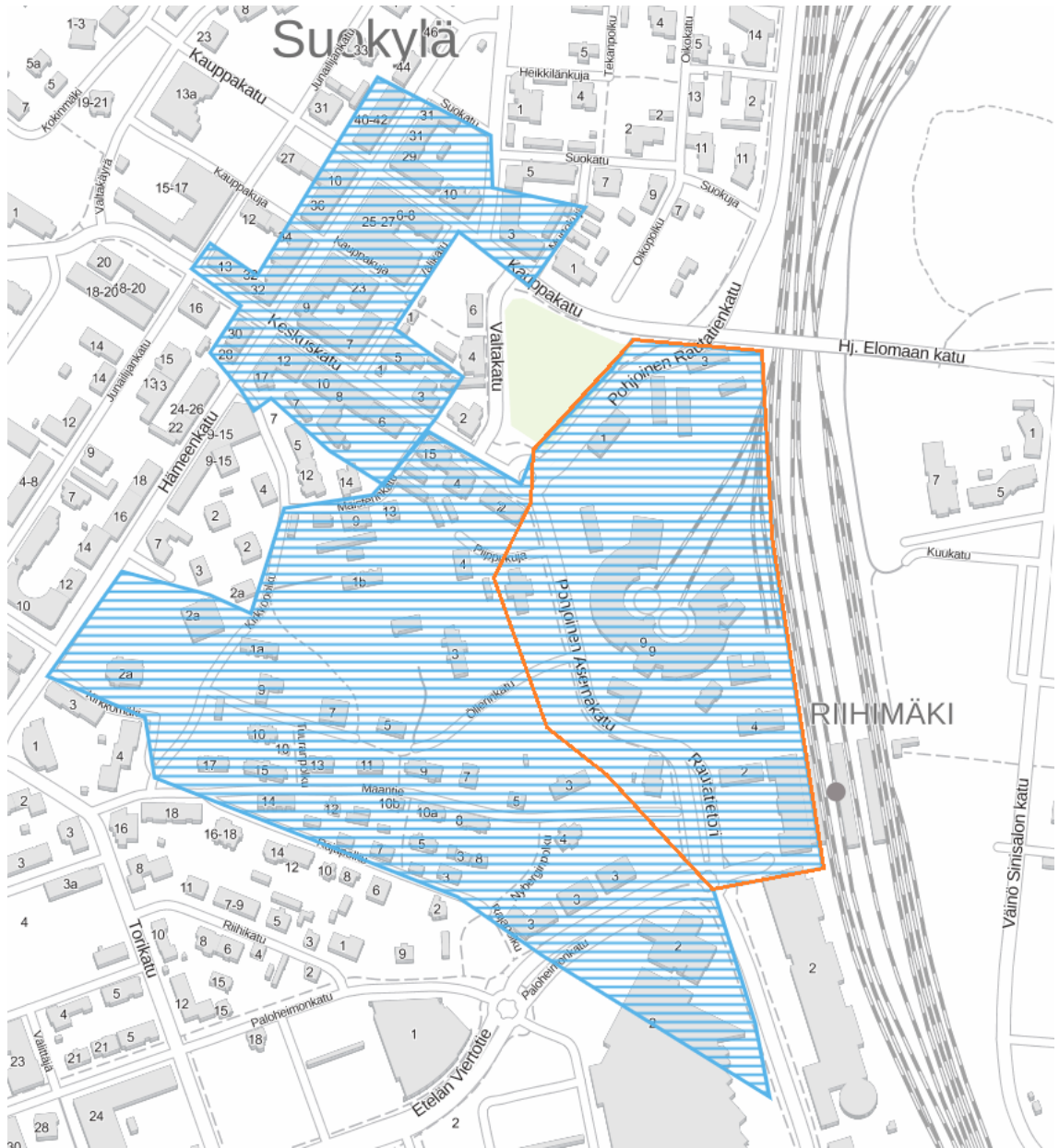
Riihimäen alueella on ollut asutusta jo kivikaudella, mutta paikkana Riihimäki syntyi Helsinki-Hämeenlinna –rautatien rakentamisen seurauksena vuonna 1857. Tuolloin Riihimäelle sijoitettiin yksi radan rakentamiseen vaadittu työasema. Työasema vaihtui Pietari-radnan valmistuttua Suomen ensimmäiseksi risteysasemaksi ja alueesta tuli tärkeä kauttakulkupaikka. Asematoimintojen ympärille kasvanut yhdyskunta laajeni käsityöläisten ja teollisuuden keskittyessä alueelle. Riihimäki tuli myöhemmin tunnetuksi saha- ja lasiteollisuudestaan. Tuolloin vielä Hausjärveen kuuluneeseen Riihimäkeen rakennettiin kirkko vuonna 1905 ja venäläinen varuskuntakasarmi vuonna 1919. Kumpikin näistä on edelleen alkuperäisessä käytössään. Riihimäki oli emäkuntansa suurin ja nopeimmin kasvava taajama, jonka johdosta siitä tuli ensin kauppa vuonna 1922 ja edelleen kaupunki vuonna 1960.⁴

2.2 Riihimäen asemanseutu

Riihimäen asemanseutu käsittää kaikkiaan noin 30 hehtaarin kokoisen alueen asemarakennuksen ympäriltä, mutta tavallisimmin, kuten tässäkin tekstissä, sillä tarkoitetaan radan länsipuolella sijaitsevaa asematoimintojen määrittämää aluetta. Sen rajoiksi katsotaan Pohjoinen Rautatiekatu luoteessa, junarata idässä, Rautatientori etelässä ja Pohjoinen Asemakatu lounaassa. Rajaus on esitetty kuvan 2 karttaotteessa. Pohjoisen Asemakadun osalta rajaukseen sisällytetään myös kadun toisella puolella sijaitsevat kiinteistöt. Tämä alue kuuluu kokonaisuudessaan laajempaan, RKY-inventoituun alueeseen. Museoviraston kuvauksen mukaisesti ”Alueen sadan vuoden aikana syntynyt, runsas ja hyvin säilynyt rakennettu ympäristö kuvastaa poikkeuksellisen monipuolisesti rautateiden historiaa ja toimintaa”⁵.

⁴ Riihimäen kaupunginmuseo, verkkosivusto

⁵ Museovirasto. Verkkosivusto. Rakennettu kulttuuriympäristö, kohde 1920

Kuva 2. Riihimäen asemanseudun RKY-alueen rajaus (sinisellä) ja tässä tekstissä käsitellyn asemanseudun rajaus (oranssilla). Kuva: Museoviraston karttapalvelu

2.2.1 Maasto

Maasto asemanseudulla on hyvin tasaista. Pieniä paikallisia painaumia tai penkereitä lukuun ottamatta maasto nousee jyrkemmin vain sen länsi- ja lounaispuolella. Pinnan korkeus veturitalien ja Rautatientorin kohdalla on noin 91 metriä. Maaperä on tasaisilla osuuksilla pääosin hiesua ja rinteiden kohdalla länsilounaassa soravaltaista⁶. Pintamaa on piha-alueiden osalta enimmäkseen asfaltoitua tai kivettyä. Riihimäki on sitä halkovan Vantaanjoen uoman kohdalla tulvariski-alueita, ja uoma oikaiseekin laajemman asemanseudun poikki sen eteläpuolella, mutta sen verran etäällä etelässä, että veturitalien alueeseen sillä ei ole vaikutusta.

Kuva 3. Alueen topografiaa, karttaote rinnevarjostuksella. Kuva: Maanmittauslaitoksen karttapalvelu

⁶ Geologian tutkimuskeskuksen karttapalvelu. Verkkosivusto

2.2.2 Kasvillisuus

Kasvillisuus alueella on keskittynyt alueen länsi- ja pohjoisosiin. Se on pääosin suunnittelema- tonta ajan saatossa metsittynyttä puistoaluetta. Puusto koostuu suurimmaksi osaksi metsäkuu- sista, koivuista, pajuista ja lehmuksista. Aluetta lännessä halkovan väylän, Pohjoisen Asemaka- dun varren suuret lehmukset reunustavat katunäkymää luoden sille puistokatumaisen identi- teettinsä.

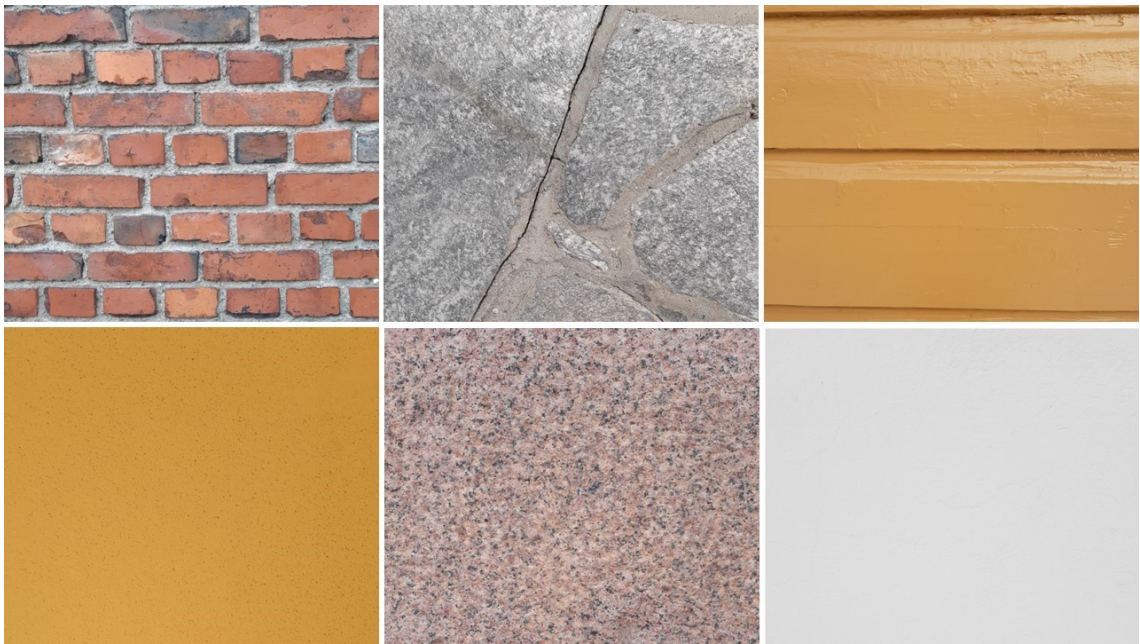
Kuva 4. Asemanseudun viherolosuhteet.
Kuva: Google Maps

2.2.3 Alueen rakennuskanta

Laajemman asemanseudun alueella on rakennuskantaa kolmelta eri vuosisadalta. Vanhimmat, RKY-alueella sijaitsevat rakennukset sijoittuvat alueen keskisiin ja pohjoisiin osiin, kun taas uu- simmat rakennukset löytyvät alueen eteläosasta. Ensimmäiset, rautatien rakentamisen aikaiset työasemavaiheen rakennukset ovat vuodelta 1869 ja uusimmat, kuten asema-aukion eteläpuo- leinen matkakeskus ja Paloheimonkadun alkupään pienkerrostalot ovat vuosilta 2008 ja 2014. Joitakin rakennuksia, kuten veturitalleja, on laajennettu usean eri vuosikymmenellä. Vanhempi rakennuskanta on pääosin kaksikerroksista ja harjakattoista uusien ollessa hieman korkeampaa ja tasakattoista. Poikkeuksen edelliseen korkean savupiippunsakin ansiosta tekee 1900-luvun alkupuoliskolla rakentunut Paloheimon vanha sähkölaitos asema-aukion lounaisnurkassa. Yksit- täisenä rakennuksena se hallitsee näkymää ja on yksi Riihimäen maamerkeistä.

2.2.4 Alueen rakennusmateriaalit

Asemanseudun alueen rakennusten rakennusmateriaali on enimmäkseen joko punatiiltä tai puuta. Osa tiilirakennuksista on julkisivupinnaltaan rapattuja ja osa puurakennuksista on toteutettu hirsirakenteisina. Rappauksen värisävy vaihtelee valkoisesta keltaiseen. Kattomuodoissa, -materiaaleissa ja -väreissä on niin ikään runsaasti eroavaisuuksia. Hallitseva kattomateriaali on pelti, mutta sitäkin on monissa eri väreissä; mustana, punaisena ja värjäämättömänä. Veturitalienkin katemateriaalina olevaa huopakatepintaa on myös runsaasti. Näiden lisäksi alueella on, rajauksesta riippuen, ainakin yksi tiilikattoinen rakennus.

Kuva 5. Asemanseudun materiaalipaletti. Vasemmalta ylhäältä alkaen punatiili, harmaa liuskekivi, keltainen lautaverhous, keltainen rappaus, punagraniitti ja vaalea rappaus.

Tyylillisesti alueella on pitkän rakennushistoriansa vuoksi paljon hajanaisuutta. Tähän toki vaikuttivat myös maailmansodat ja tulipalot. Uusia rakennuksia nousi vanhojen, sortuneiden tilalle ilman, että kukaan olisi hallinnoinut kokonaisuutta. Asemarakennus ja sen pohjoisnaapuri, aseman postitalo, ovat Thure Hellströmin käsialaa ja tyylillisesti ne sijoittuvat 1930-luvun siirtymäkaudelle, klassismin ja modernismin välille⁷. Punatiilipintaisten ja puurakenteisten rakennusten suunnittelijoista ei ole jäänyt tarkempaa tietoa. Joidenkin piirustukset on laadittu VR:n huoneenrakennustoimistossa.

⁷ Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt, kortti nro. 35

2.2.5 Rakennussuojelu

Osa alueen rakennuskannasta on RKY-inventoinnin lisäksi suojeltua. Paloheimon sähkölaitos on kaavassa suojeltu merkinnällä sr-1/sr-2, asemarakennus merkinnällä sr-1 ja sitä vastapäätä sijaitseva entinen rautatien hotelli merkinnällä sr. Suunnittelualueella, asema-aukion välittömässä läheisyydessä on siis ollut majoitustoimintaa aiemminkin: Rautatien hotelli perustettiin jo vuonna 1878, mutta lopetti toimintansa vuonna 1943. Nykyisin kiinteistössä toimii Riihimäen historiaan paljolti kytkeytyvän Paloheimo Oy:n pääkonttori.

Punatiiliset veturitallit, sen eteläpuolella sijaitseva, myös punatiilinen lennätinkonepaja ja sen luoteispuolella oleva hirsirakenteinen turun kasarmirakennus kuuluvat suojelustatukseltaan rautatiesopimuksen piiriin. Näiden lopullinen, kaavaa ohjaava suojelun taso on vielä määrittelemättä.

2.3 Asemanseudun yleissuunnitelma

Kuva 6. Asemanseudun yleissuunnitelman havainnekuva. Kuva: Riihimäen asemanseudun yleissuunnitelma. s 44

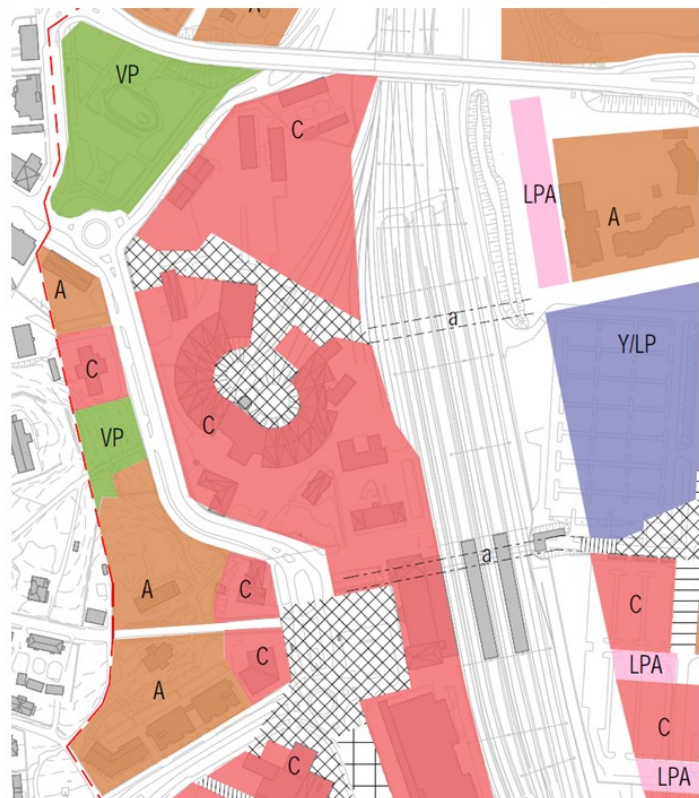
Asemanseudun kehittäminen on yksi Riihimäen strategisista kehittämiskohteista. Yhdessä läheisen keskusta-alueen kehittämishankkeen kanssa laajuus on 5000 asukkaan lisäys tulevien

vuosikymmenien aikana. Riihimäen mittakaavassa tavoite on merkittävä – prosentuaalisesti asukasluvun kasvutavoite on n. 18 %. Asumisen lisäksi alueelle on kaavailtu muun muassa liike- ja ravintolatiloja, toinen pysäköintilaitos sekä hotelli. Suunnittelualueen imago muuttuu suunnitelmissa rautatien huoltopihasta kiinnostavaksi, ihmisen mittakaavassa olevaksi kaupunkiympäristöksi. Suunnitelmassa veturitallien ympäristöön on osoitettu kahdeksan kerrostaloa, joiden kerroskorkeus vaihtelee neljän ja yhdeksän välillä, pääosan ollessa neljäkerroksisia.

Alueella on voimassa oleva asemakaava vuodelta 1973, mutta se ei koskaan rakentunut tuon kaavan mukaisena. Uusi yleissuunnitelmakaan ei perustu tähän vuoden 1973 visioon, vaan siinä ehdotetaan uuden kaavan muodostamista alueelle. Tässä opinnäytetyössä esitetty hotellisuunnitelma on laadittu siten, että se sopii yleissuunnitelmassa esitettyyn kaavarunkoon. Opinnäytetyö nojaa pääosin siihen oletukseen, että yleissuunnitelma toteutuu muilta osin esitetyn mukaisesti. Kuvan 7 mukaista aluejakoa noudattaa tällä hetkellä ainoastaan sen koillisosan kerrostaloalue ja luoteisosan virkistysalue sekä asuinalue. Kaikki muu kaavarunko-otteesta esitetty on jonkinasteinen muutos nykytilaan.

KAAVARUNKO

- A Asuntovaltainen alue
- C Keskustatomintojen korttelialue, sisältää myös asumista
- Y/LP Yleisten rakennusten alue
- VP Puisto/lähevirkistysalue
- LPA Yleinen pysäköintialue
- Tori, aukio
- Kävelykatu
- Joukkoliikennekatu
- Viherkatu
- Alikulku
- Puro/ hulevesireitti/ hulesiallas
- Suunnittelualueen raja

Kuva 7. Ote yleissuunnitelman sivulla 52 esitetystä kaavarungosta.

Yleissuunnitelmassa on kerättyä runsaasti lähtötietoa alueen suunnittelua varten. Osa materiaalista palvelee enemmänkin kaupunkisuunnittelua, mutta jotkin, kuten esimerkiksi sivun 28 melua ja tärinää kartoittava tutkielma, toimii sellaisenaan hyvänä suunnitteluohjeena myös rakennussuunnittelulle.

Alueelle laaditun yleissuunnitelman⁸ on tilannut Riihimäen kaupungin elinvoiman toimialue ja se on laadittu useamman toimijan yhteistyönä. Mukana toteutuksessa on ollut Arkkitehdit LSV Oy, Jolma Arkkitehdit Oy, TUPA Architecture Oy, Ramboll Finland Oy ja Nomaji maisema-arkkitehdit Oy.

⁸ Riihimäen asemanseudun yleissuunnitelma

3 Majoitusrakennus

Hotellielinkeino käsitteenä on syntynyt 1800-luvulla. Tätä ennen vastaavaa toimintaa harjoitettiin nimillä majoituslaitos ja kestikievari. Nimenä hotelli tulee ranskan sanasta hôtel tai hôtél ja se otettiin käyttöön 1700-luvun lopulla. Hotellin päätuotteeksi käsitetään nykyisin majoituspalvelu, ja yleensä tuon palvelun hintaan sisältyy myös aamiainen. Aamiaista on nykypäivänä tarjolla myös eri ravitsemusliikkeissä, jonka seurauksena löytyy luonnollisesti myös hotelleja, jotka eivät tätä palvelua tarjoa. Hotellin muita avustavia palveluita on vastaanotto ja minibaari. Toimintaa tukeviksi palveluiksi lasketaan näiden lisäksi ravintola- ja kokoustoiminta, kylpylä- ja liikuntapalvelut ja esimerkiksi ohjatut retket. Palveluvalikoima määritellään hotellin toiminta-ajatuksessa sekä liikeideassa ja ne ohjaavat asiakasta hotellivalinnassaan.⁹

Suomessa hotellitoimintoja ohjaa laki majoitus- ja ravintolatoiminnasta 308/2006. Lain mukaan majoitustoiminta on ”ammattimaisesti tapahtuvaa kalustettujen huoneiden tai muiden majoitustilojen tarjoamista tilapäistä majoitusta tarvitseville asiakkaille”. Sama laki määrittelee majoitusliikkeen rakennukseksi, huoneistoksi tai muuksi liikepaikaksi, jossa harjoitetaan majoitustoimintaa.¹⁰

3.1 Majoitusrakennuksen typologia

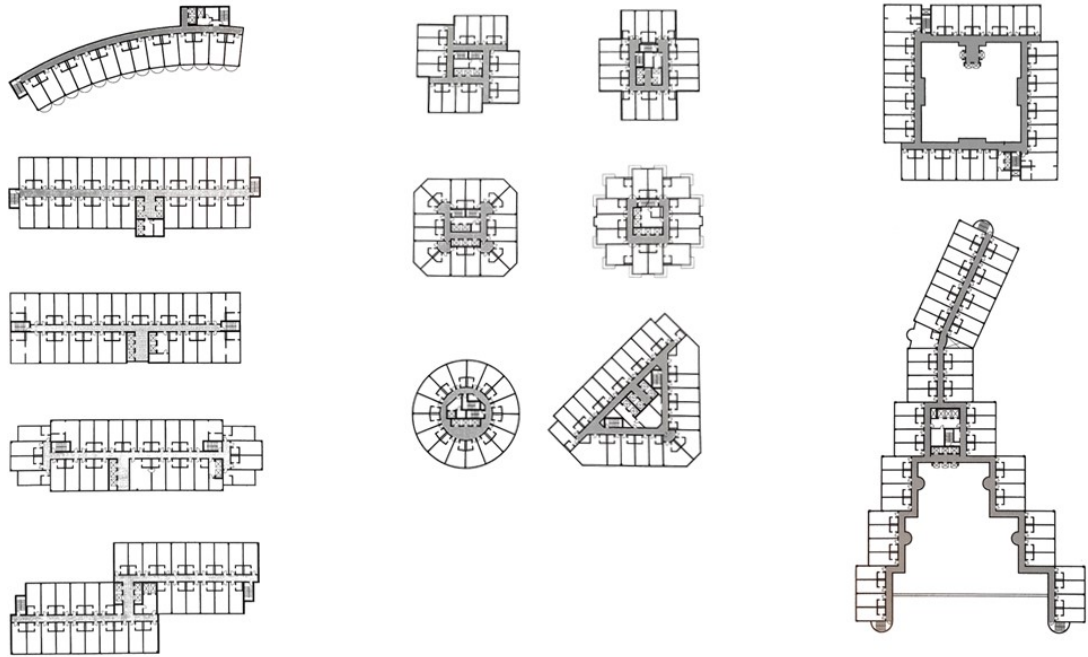
Erilaisia hotellityyppejä tunnetaan nyky maailmassa 50 kappaletta. Näitä on lajiteltu mm. sijaintinsa (roadside motel, marina hotel) ja palveluidensa mukaan (bed&breakfast, convention resort), mutta myös muiden ominaisuuksiensa mukaan (hi-rise megatel, castle hotel). Tässä opinnäytetyössä hotellityyppi on määritelty keskitason, pääosin työmatkailua palvelevaksi hotellikonaisuudeksi (downtown business & tourist hotel). Sijaintinsa vuoksi sitä määrittää myös rautatieyhteys, jonka puolesta se sopii myös luokkaan rautatiehotelli (railroad hotel).¹¹

Kirja Hotel Design, Planning and Development määrittelee myös 13 erilaista hotellirunkoa, jotka jakautuvat kolmeen eri kategoriaan: suora laatta (slab), tornirunko sekä atriumratkaisu.

⁹ Rautiainen, Mirva. 2020. Hotellivaraukset: majoitusala tutuksi. s.50

¹⁰ Laki majoitus- ja ravitsemustoiminnasta 308/2006. 1 §

¹¹ Rutes, Walter A. & muut. 2001. Hotel Design, Planning and Development. Osa 1

Kuva 8. Erilaisia runkoratkaisuesimerkkejä. Vasemmalla suoraan laattarunkoon (slab) perustuvia malleja, keskellä tornimallit ja oikealla atriumratkaisut. Kuvat: Hotel Design, Planning and Development. s. 260-263

3.2 Hotellin tilat

Hotellin liikeidea määrittää sen toimintaan vaaditut tilat. Siitä johtuu suoraan, mitä tiloja suunnitellaan. Näiden lisäksi tarvitaan hotellikiinteistön sekä hotellitoiminnan ylläpitoon ja tilojen välillä liikkumiseen liittyviä apu- ja huoltotiloja. On olemassa hotelleja ilman henkilökuntaa ja on olemassa hotelleja, joissa on yhtä paljon henkilökuntaa kuin asiakkaita. Ja kaikkea tältä väliltä. Yleisimmin hotelli mielletään kokonaisuudeksi, jossa sijaitsee ravintola, sauna, kuntosali tai vastaava ja perhehotelleissa lasten leikkipaikka¹².

Hotellin tilojen suunnittelua ohjaa sama Ympäristöministeriön asetus kuin asuntorakentamista. Kyseinen asetus asuin-, majoitus- ja työtiloista määrittää majoitustilan olevan ”kalustettua huonetilaa, joka on ensisijaisesti tarkoitettu tarjottavaksi ammattimaisesti tilapäistä majoitusta tarvitseville asiakkaille”. Tästä asetuksesta tulevat ehdottomat vaatimukset majoitustilalle

¹² Rautiainen, Mirva. 2020. Hotellivaraukset: majoitusala tutuksi. s.142

liittyvät huonekorkeuteen, kerroskorkeuteen, lattiakorkoon sekä ikkunan kokoon ja siitä aukeavaan esteettömään näkyvyyteen.¹³

Hotellin tilojen muuhun mitoitukseen, kuten esimerkiksi huonekokoon voidaan käyttää RT-kortin 94-10554 ohjeistusta. Se on toki vain ohjeistus, joten hotellin suunnittelussa on syytä keskittyä eri toiminnoille toimintasuunnitelmassa annetun mukaisiin tilatarvevaatimuksiin. RT-kortiston asuntosuunnittelun korttisarja 93 antaa myös hyvän viitekehyksen majoitustilojen ja yleistilojen suunnitteluun, mutta asumismuodon tilapäisyys on syytä huomioida.

Tässä opinnäytetyössä laadittu hotellisuunnitelma on sadan hotellihuoneen, eli kahden sadan vuodepaikan laajuinen. Majoitusta tukevin toimintoina se sisältää ravintolakokonaisuuden, kokousosaston, saunaosaston ja kuntosalin vaadittavine aputiloineen. Seuraavissa alakohdissa avataan tämän opinnäytetyön laajuuteen sisältyvät tilat jaoteltuna toiminnan mukaan.

3.2.1 Majoitustoiminta

Hotellitoimintaa varten vaaditaan minimissään vain muutamia eri tilatyyppejä. Itse majoitustilat, eli huonemäärä määrittelee hotellitoiminnan volyymin, jonka mukaan laaditaan muu tilaohjelma. Opinnäytetyön keskitasoisen hotellin majoitustoimintaa tukemaan vaaditaan vähintään vastaanottoaula ja ylläpidon, eli huonesiivouksen vaatimat tilat.

3.2.1.1 Huoneet

Huoneluokituksia voidaan laatia eri määreiden mukaisesti. tällaisia määritelmiä ovat vuoteiden määrä tai koko, huoneen koko tai sen sisustus ja ikkunoiden tarjoama näköala¹⁴.

Yleisimpiä vuodemäärän mukaisia huonetyyppejä ovat yhden, kahden, kolmen ja neljän hengen huoneet. Yhden hengen huone tilatyyppinä on kokemuksen mukaan kuitenkin harvinaistumassa, sillä kahden hengen huoneen rakennus- sekä huoltokustannukset eivät siitä juuri eroa. Kolmen ja neljän hengen huoneetkin ovat keskittyneet loma- ja elämyshotelleihin ja niitä yleensä tehdään esimerkiksi kahden hengen huoneisiin vietävillä lisävuoteilla tai joissakin

¹³ Ympäristöministeriön asetus 1008/2017

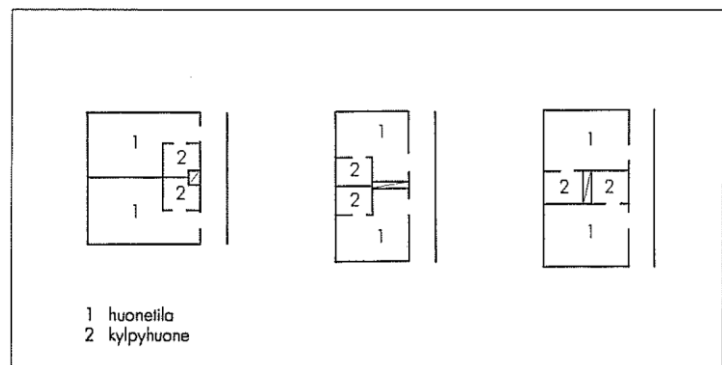
¹⁴ Rautiainen, Mirva. 2020. Hotellivaraukset: majoitusala tutuksi. s.162

tapauksissa petaamalla huoneissa oleva vuodesohva tätä tarkoitusta varten. Kahden hengen huone on siis nykyajan huonetyypin perusyksikkö. Itsessään se jakautuu edelleen kahdeksi erityyppiseksi majoitusvaihtoehdoksi, joita ovat parivuoteellinen ja erillisvuoteellinen kahden hengen huone. Nämä palvelevat selkeästi eri asiakasryhmiä. Parivuoteellinen huone sopii pariskunnille, kun taas kaksi erillistä vuodetta palvelee paremmin vaikka ryhmämatkailua tai yritysasiakkaita.

Huonetyyppien sisällä voidaan tehdä eri laatutasomäärittelyksiä, jotka perustuvat hotellin omaan toiminta-ajatukseen. Esimerkiksi perustason (standard) ja paremman tason (superior) huone. Nämä eroavat toisistaan yleensä varustelutasonsa ja joskus myös kokonsa puolesta. Sviitti, eli majoitusliikkeen parasta tasoa edustava huone palvelee erityisiä vieraita, kuten tärkeitä yrityksen asiakkaita tai hääparia. Yhtenä huonetyyppinä moni hotelli tarjoaa pitempiaikaiseen majoitukseen soveltuvia huoneistoja, joissa on yleensä jonkinlaiset keittomahdollisuudet. Palvelutasonsa puolesta huoneita voidaan kohdentaa myös erikoisryhmille. Liikuntaesteisille voidaan suunnitella esteettömiä ratkaisuja ja onpa olemassa myös nk. sairaalahuoneita.

Huonetyypit itsessäänkin voivat koostua pienemmistä tiloista kuten wc, pesuhuone, eteinen ja itse makuuhuone. Joissakin arvokkaimmissa hotelleissa huoneistoihin tai sviitteihin kuuluu useampikin makuuhuone, täydellinen keittiö, kuntosali ja jopa saunallinen kylpyosasto. Kuvassa 9 on esitettyä tyypillisiä hotellihuoneen konfiguraatioita.

Kuva 9. Tyypilliset hotellihuoneen tilajärjestelyt.
Kuva: RT-kortti 94-10554

3.2.1.2 Vastaanotto ja henkilökunnan tilat

Majoitustilojen lisäksi hotellin sisäänkäynnin yhteyteen vaaditaan jonkinlainen aulatila ja tilojen välillä liikkumiseen tarvittavia käytävätiloja. Tällaisella tilojen minimimitoituksella saavutetaan korkeintaan kahden tähden luokitus. Yleisimmin näiden lisäksi majoitustoiminta vaatii jonkinlaisia aputiloja, kuten toimistotilaa, aulan yhteyteen vastaanottotilan ja yleisen wc-tilan sekä henkilökunnan sosiaalitulat. Näiden lisäksi kerrosten välillä kulkemiseen vaaditaan porraskäytävä ja hissi.

3.2.1.3 Kerrossiivous

Kerrossiivouksen tarkoituksenmukaiseen organisointiin kuuluu tämän kokoisissa hankkeissa tavallisesti jokaisesta kerroksesta löytyvä ”kerroskeittiö” ja vähintään yksi koko hotellia palveleva pesula sekä liinavaatevarasto. Pyykkihuolto on myös ulkoistettavissa, mutta tässä opinnäytetyössä sille varataan tilat riippumattomuuden turvaamiseksi. Kerrossiivouksen organisointia varten voi olla tarvetta varata myös oma työtila. Näiden edellä mainittujen tilojen suunnittelussa on huomioitava keskeinen tai muu sujuvaa työntekoa tukeva sijoittelu sekä riittävä varastotila. Kerroskeittiö sisältää perinteisesti myös jonkinlaisen aputilan huonepalvelun toteuttamiselle. Kerrossiivous käyttää toiminnassaan siivouskärriä, joiden säilytystä varten tulee varata tilaa esimerkiksi kerroskeittiöstä. RT-kortti 91-10971 siivoustiloista antaa hotellin siivoustoiminnan suunnittelua varten sovellettavan ohjeistuksen.

3.2.2 Ravintolatoiminta

Ravintolatoiminnan volyymin määrittelee anniskelutilan kokoon suhteutettu paikkamäärä. Myös ravintolan liikeidea asettaa omat vaatimuksensa tilaohjelmalle. Voi olla hyvinkin eri asia perustaa grillattuja pihvejä sadalle hengelle tarjoileva ravintola, kuin esimerkiksi sushibaari. Opinnäytetyössä pyritään huomioimaan erilaiset tarpeet ja laaditaan mahdollisimman joustava ravintolaympäristö. Opinnäytetyön hotellisuunnitelmassa olevan ravintolaympäristön suunnittelu pohjautuu RT-kortin 94-11164 (Ravintolat ja kahvilat) ohjeeseen.

3.2.2.1 Ravintola

Hotellin ravintolasalin koko tulee määritellä vuodepaikkojen mukaan – kaikkien asiakkaiden ei toki tarvitse mahtua syömään samanaikaisesti, mutta viitekehys tulee kuitenkin majoittujien maksimimäärästä¹⁵. Salin lisäksi ravintolan anniskelutoiminta vaatii jonkinlaisen tiskin ja toiminnan suunnittelullekin on hyvä varata toimistotilaa. Ravintolan yhteyteen tarvitaan myös varastotilaa mm. liinavaatteille ja alkoholille, mutta varastointi voidaan hoitaa esimerkiksi ravintolasalissa sijaitsevilla kaapeilla tai keittiön puolella sijaitsevilla varastoissa. Salin läheisyydestä tulee löytyä myös wc-tilat. Ravintola palvelee asukkaiden lisäksi myös alueellisesti, joten se tulee varustaa omalla sisäänkäynnillä. Toimintaa tulee kesäaikana olla mahdollisuus laajentaa myös ravintolan välittömässä läheisyydessä sijaitsevalle terassialueelle.

3.2.2.2 Keittiö

Ravintolatoiminta vaatii luontaisesti toimiakseen ammattikeittiön. RT-kortiston (94-11254 Ammattikeittiöt) mukaisesta ryhmittelystä tyypillisin kaupallista ravintolatoimintaa tukeva keittiömuoto on valmistuskeittiö ja tuotantotapa cook-serve, jossa ateriat valmistetaan raaka-aineista paikan päällä ja tarjoillaan asiakkaalle mahdollisimman pian. Nämä käsitteet ohjaavat suunnittelua tilantarpeen määrittämisen puolesta. Keittiötiloihin sisältyy aputiloja, kuten astianpesu, kylmiöitä, varastoja, toimisto ja jätehuone. Tavarantoimitukseen ja logistiikkaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.

3.2.3 Muu hotellin toiminta

Pelkästään majoitustoimintaan keskittyneitä hotelleja lukuun ottamatta melkein kaikista hotelleista löytyy jokin lisäpalvelu. Sauna on Suomen toimintaympäristössä hyvin yleinen, mutta aina suunnittelussa on jollakin tavalla huomioitu myös kokoustamisen tarve. Nämä tuovat hotellille lisäarvoa ja mahdollistavat sen pääelinkeinosta poikkeavan rahavirran. Tiloja suunnitellaan joskus myös palveluvalikoimaa täydentävien ulkopuolisten yritysten, kuten esimerkiksi hierojan tai kampaamon tarpeisiin.

¹⁵ Rutes, Walter A. & muut. 2001. Hotel Design, Planning and Development. s. 292

3.2.3.1 Kokoustilat

Moni hotelli tarjoaa kokouspalveluja. On olemassa tiloja muutaman hengen palaverihuoneesta suuriin konferenssisaleihin. Kokoustilojen mitoitus määrittyy täysin liikeidean mukaisesti ja niiden suunnittelussa olennaista osaa näyttelee myös keittiön kapasiteetti. Kokoushotellit mitoitavat tilansa yleensä asukasmäärien mukaiseksi, mutta muissa tapauksissa käytännöt vaihtelevat yleensä alueellisen tarjonnan mukaisesti. Tässä opinnäytetyössä kokoustoimintaa varten varataan kaksi eri tarpeeseen vastaavaa kokoustilaa. Suunnittelu hyödyntää RT-kortin 96-10656 ohjeistusta esitys- ja informaatiotiloista.

3.2.3.2 Saunaosasto ja kuntosali

Saunaosasto ja kuntosali kuuluu nykyaikaisen hotellin perusvaatimuksiin. Jonkinlainen saunaosasto löytyy lähes jokaisesta hotellista, vaikka vieressä olisi kylpyläkin. Joissakin hotelleissa kuntosalipalveluja tarjoaa ulkopuolinen yrittäjä joko samassa rakennuksessa tai sen välittömässä läheisyydessä. Saunaosaston suunnittelussa RT-kortiston kortti 91-11257, Saunan tilojen suunnittelu muodostaa teoriaperustan.

3.2.4 Muut aputilat

Hotellin aputiloina toimii joukko sen erilaisiin huolto- ja ylläpitotehtäviin lukeutuvia tiloja. Ne on pyrittävä sijoittamaan erilleen asiakkaan kulkureiteistä¹⁶. Tekniset tilat kuten sähköpääkeskus ja lämmönjakohuone kuuluvat niihin, mutta myös varastoinnille ja huoltohenkilökunnalle tarvitaan tiloja. Ja vaikka huoltopalvelu olisi hankittu ulkopuolelta, jonkinlainen kiinteistökohtainen huoltotila palvelee tarkoitustaan. Kaikkien aputilojen ei toki tarvitse olla omissa yksiköissään – yhteiskäyttötila voi joskus jopa tuoda toimintoihin synergiaa ja parantaa henkilökunnan välistä kommunikaatiota. Aputilat voivat edellisten lisäksi palvella suoraan asiakkaita. Tällaisia ovat esimerkiksi yhteiskeittiö ja itsepalvelupesula.

¹⁶ RT-kortti 10554, Hotellit ja motellit. s. 7

3.3 Asiakkaat

Hotellin liikeideassa määritellään sen pääkohderyhmät eli asiakaskunta, jonka tarpeita varten sen palvelut räätälöidään. Liikevaihtoa arvioidessa tämä on ilman muuta yksi tärkeimmistä työkaluista. Asiakaskunta voi ajan ja trendin mukaan vaihtua, mutta esimerkiksi budjettimajoituksesta ei saa kylpylähotellia ilman suurta korjaustoimenpidettä. Käyttäjiä ohjaa ensisijaisesti tietenkin tarve majoitukselle, mutta varsinkin kilpaillussa ympäristössä hotellin valintaa tukee yleensä muukin toiminto tai palvelu. Yleensä tällaista toimintaa on esimerkiksi alueellinen kokous- tai viihdetarjonta. Tämän vuoksi hotellista löytyykin yleensä tila nimenomaan kokoukseen ja juhlien järjestämiseen. Myös lähiympäristön palvelut on syytä ottaa huomioon hotellia suunniteltaessa. Tämä opinnäytetyö keskittyy keskitasoiseen liikematkustamista ja vapaa-ajan matkustamista palvelemaan hotellikokonaisuuteen.

3.4 Työntekijät

Hotellin suunnittelussa on otettava huomioon sen työntekijät ja toiminnan vaatima sujuvuus. Hotellin sisäisten kulkuyhteyksien on toimittava, sillä ne palvelevat sekä asiakasta, että työntekijää. Toiminnot ja tarpeet työn suorittamisessa elävät ajan mukaan – mikä ehkä oli tarpeellista ennen, ei välttämättä ole sitä enää. Juuri vastikään automatiikka on purkanut avainräkit ja helpottanut työtä keittiössä. Majoitusrakennuksen suunnittelussa, kuten monessa muussakin, pitää siis osata katsoa hieman huomiseen. Moni hotellin tarve on asiakaslähtöistä, mutta on myös toimintoja, jotka johtuvat siitä vain välillisesti tai on kokonaan siitä irrallista. Näitä ovat erilaiset aputilat, kuten sosiaalitilat ja varastointi.

4 Referenssit

Tässä työssä käytetyt referenssit jakaantuvat toiminnallisiin referensseihin, eli toteutuneisiin hotellirakennuksiin ja tyyllisiin eli rakennuksiin, joiden arkkitehtuuri tai yksityiskohdat itsessään ohjaavat suunnittelua. Toiminnallisia referenssejä on kaksi, joista toinen on uudisrakennus ja toinen suunnittelualuetta vastaavaan, vaativaan ympäristöön käyttötarkoitusta muuttamalla toteutettu hotellirakennus. Tyylliset referenssit edustavat eri rakennustypologioita, mutta niitä tutkitaan työssä arkkitehtonisen ilmaisun keinoina.

4.1 Hotellirakennukset

Opinnäytetyössä toiminnallisia referenssejä tutkitaan niissä toteutettujen ratkaisujen näkökulmasta. Pääosin tarkastelu keskittyy tilojen mitoituksiin, mutta myös muuta arkkitehtonista ilmaisua arvioidaan.

4.1.1 Hotel Ax

Kuva 10. Hotel AX sisäänkäynti. Kuva: Hotel AX

Hotel AX sijaitsee Helsingin Jätkäsaarella osoitteessa Välimerenkatu 18. Hotellissa on 173 huonetta, ravintola ja monikäyttöinen tila jopa 150 hengen tarpeisiin. Tämä SARC Architects'n suunnittelema hotellirakennus on avannut ovensa toukokuussa 2022 ja sen rooli opinnäytetyössä on toimia referenssinä uuden hotellirakennuksen toimintojen suunnittelussa. AX on betonirunkoinen. Tilojen mittaaminen ja kuvaus on suoritettu 1.3.2023.

4.1.1.1 Hotellin toiminta-ajatus

Nimi Hotel AX tulee sanoista Art eXperience ja sen liikeidea on hotelli, joka tarjoaa taide-elämyksiä. Taidetta on jokaisessa asiakastilassa, huoneet mukaan luettuna. Taiteellisena ”kapellimestarina” toimii taiteilija Stefan Lindfors, jonka omiakin töitä on osana hotellin sisustusta. Teema on otettu pääosaksi sisustusta, mutta se näkyy myös rakennussuunnittelussa. Rakennuksen julkisivua peittää suuri julkisivureliefi ja ensimmäisestä kerroksesta alas saliin vie muotoillut portaat.¹⁷

4.1.1.2 Hotellin yleiset tilat

Hotellin koko ensimmäinen kerros on varattu aula-, ravintola- ja keittiötoiminnoille, eikä sisällä lainkaan majoitustiloja. Tämä on ilman muuta loogista sijainnista johtuen – hotellihuoneen näkymiä ei voida häiriöttä avata maantasoon. Aulan perältä on yhteys sisäpihalla sijaitsevalle terrassialueelle, joka koostuu 10 m² kokoisesta myyntikojusta sekä 40 m² laajuisesta terassista. Asiakkaalle avointa tilaa kerroksessa on noin 300 m² ja keittiö varastoineen kattaa arviolta samankokoisen alueen. Aulassa, vastaanottopisteen takana on noin 10 m² kokoinen toimistotila ja sen vieressä suuri baaritiski korkeine viinihyllyineen (ks. kuva 11). Ravintolan anniskelualue on levittäytynyt aulan ympärille, mutta pääosa siitä sijaitsee vastaanottoaulan takana noin 150 neliömetrin alueella.

Aulan alkupäädyssä sijaitsee noin 30 m² avokeittiö. Ravintolassa avokeittiö tarkoittaa keittiötä, jonka yksi tai useampi sivu on rajattu korkealla tasolla, jonka ääressä voi ruokailla ja johon keittiötilat avautuvat esteettä. Tämän on tarkoitus tuoda ruoanvalmistukseen avoimuutta ja kenties

¹⁷ Hotel AX. Verkkosivusto.

luoda ruoanvalmistusprosessista asiakkaan näkökulmasta luotettavampi. Avokeittiökeittiön yhteydessä on yksi noin 20 m² varasto ja kolme kylmiötä, joista yhdessä varastoidaan alkoholia.

Kuva 11. Hotel AX aula.

Hotellin ensimmäinen kerros toimii tilasarjana, jossa suureen, 5,25 metrin korkuiseen aulatilaan astutaan pienen sisäänkäyntikaapin läpi. Itse aula on järjestetty siten, että se johdattaa asiakkaan oikeaa väylää vastaanoton kautta ravintolatiloihin tai hissien kautta hotellihuonekerrokseen. Tilasarja on selkeä ja looginen sekä palvelee tällaista toimintoa hyvin. Aulan korkeus kertoo havainnoijalle tämän olevan merkityksellisessä paikassa.

Kellarikerroksessa on aula-alueen yleiset wc:t, iso ravintola-/kokoussali, pienempi kokoustila sekä aamiaiskeittiö ja huoltotilat. Iso sali, AX under, on kooltaan noin 150 m² ja taipuu 150 hengen tilaisuuksiin, kun taas pienempi, AX Rouge, palvelee alle 17 henkilön seurueita. Isossa salissa hoidetaan myös hotellivieraiden aamiaistarjoilu. Sen yhteydessä on 29 m² aamiaiskeittiö. Keittiön takana on kylmiö, kylmäkaappeja ja varasto, jota käyttää myös kerrossiivous.

Yleiset asiakas-wc:t ovat niin ikään osa taiteellista kokonaisuutta. Miesten wc on valoja myöten täysin punainen ja naisten wc sininen. Miesten wc on pinta-alaltaan 15 m² ja siihen sisältyy kaksi 1,5 m² wc-koppia, kolme urinaalia ja kolme käsienpesuallasta (ks. kuva 12). Hotellin käytävien leveys on 1,55 m ja korkeus 2,3 m.

Kuva 12. Hotel AX:n yleinen wc-tila ja monitoimisali.

4.1.1.3 Huoneet

Hotellin tarjonnassa on kolmen perustyyppin huoneita; standard, superior ja kaksi sviittiä. Huoneet ovat pääosin kaikki samasta muotista, mutta sisustus vaihtelee valitun teeman mukaisesti. Teemakokonaisuuksia on viisi ja näidenkin sisällä on eroja. Vain sviitin koko eroaa muista huonetyypeistä. Se on käytännössä kaksi peruskoon huonetta yhdistettynä yhdeksi. Superior-luokan huoneet ja sviitit sijaitsevat kaikki kerroksissa 6–7, joissa julkisivureliefi ei estä näkymää. Erikoisena yksityiskohtana voidaan mainita, että huoneiden ovet aukeavat sisään.

Huoneen perusyksikön koko on 18 m², josta pesuhuone vie noin kolmen neliön alan. Kalustukseen kuuluu sänky, pieni sohva ja yöpöydät. Perushuoneessa ei ole lainkaan televisiota – sen puute on korvattu taiteella. Pesuhuoneessa on suihku, allas, taso ja wc-istuin.

Huoneet ovat melko tehokkaasti järjestettyjä, mutta silti hieman ahtaita. Huoneet ovat pääosin keskenään samanlaisia tai toistensa peilikuvia ja vaihtelua on vain vähän. Väistämättä tulee mieleen ajatus, että taidehotellissa voisi olla enemmän yksilöllisyyttä.

Kuva 13. Standard-luokan huone Hotel AX:ssa.

Rakennuksen ulkoarkkitehtuuria määrittää suuri, 480:stä perforoidusta teräspaneelista koostuva julkisivureliefi, jonka on toteuttanut taiteilijaduo Grönlund-Nisunen¹⁸. Sen tarkoitus on heijastaa ympäristönsä olosuhteita päivisin. Öisin se on valaistu led-valoin. Julkisivureliefi alkaa toisesta kerroksesta ja päättyy ylhäällä jättäen kaski ylintä kerrosta ilman verhousta. Maantasokerros on betonipintainen. Kaiken kaikkiaan rakennus on ulkomuodoltaan ankaran kuutiomainen.

¹⁸ Galerie Anhava. Verkkosivusto.

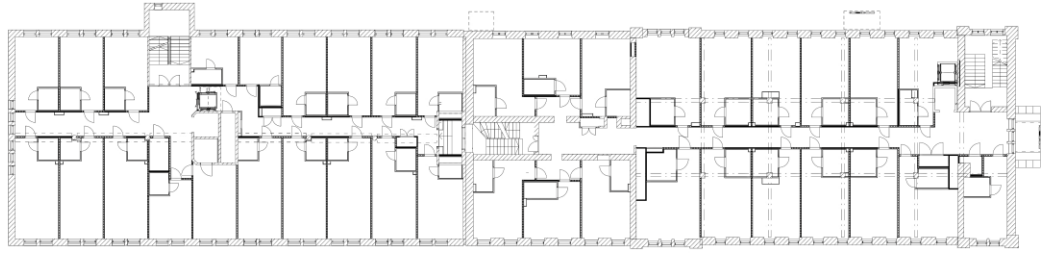
4.1.2 Folks Hotel Konepaja

Folks Hotel Konepaja sijaitsee Helsingin Vallilassa osoitteessa Aleksis Kiven katu 23, vanhan VR:n konepajan alueella. Tässä punatiilimiljöössä on hieman samaa, kuin Riihimäen asemanseudulla – ja juuri tästä syystä kohde valikoitui toiseksi hotellireferenssiksi. Hotelli käsittää kolme vanhaa ja eri astein suojeltua punatiilirakennusta, joissa toimi ennen VR:n konepajan konttori, ruokala ja koulu. Konttorin rakennus on vuodelta 1901, koulun sekä ruokalan rakennus vuosilta 1919–1921 ja toimistorakennus vuosilta 1979–1981. Kahden vanhemman rakennuksen alkupe- räiset pohjapiirrokset on allekirjoittanut Axel Åberg, ja niiden julkisivut on piirtänyt Thure Hellström, jonka töitä on myös Riihimäen asemanseudulla. Kolmannen rakennuksen on suunnitellut arkkitehtitoimisto Bertel Gripenberg & Co.

Kuva 14. Folks Hotel Konepajan päätyjulkisivu, jolla sijaitsee pääsisäänkäynti.

Hotellissa on 146 huonetta, ravintola ja kuntosali. Hotellin on vanhaan rakennukseen sovittanut JKMM arkkitehdit Oy ja se avattiin vuonna 2020. Hotellin rakennukset ovat tiilirakenteisia. Tilojen mittaus ja kuvaus toteutettiin 27.2.2023.

Kuva 15. Folks Hotel Konepajan päärakennuskokonaisuuden majoituskerroksen pohjapiirustus. Oikealla sisäänkäyntipääty. Keskellä on nähtävissä rakennuksia jakava seinä. Kuva: JKMM

4.1.2.1 Hotellin toiminta-ajatus

Folks Hotel Konepaja tarjoaa asiakkaan tarpeisiin räätälöityä majoitusta¹⁹. Se ei varsinaisesti siis profiloidu minkään tietyn asiakasryhmän hotelliksi vaan pyrkii palvelemaan kaikkia. Linnanmäen läheisestä sijainnista johtuen se on kuitenkin ainakin kesäisin ollut lapsiperheiden suosiossa. Ympäristö on kohtalaisen rauhallinen, joka sekin tukee perhehotellin imagoa. Esteettömyyden toteuttaminen on vanhassa teollisuusmiljöössä ollut haasteellista, mutta sekin on ratkaistu osittain estetiikan kustannuksella.

4.1.2.2 Hotellin yleiset tilat

Hotelli sijaitsee kolmessa rakennuksessa, joista lähemmin tässä työssä tarkastellaan pääosaa, vanhaa oppilaskoulurakennusta ja sen kylkeen rakennettua ruokalarakennusta. Nämä muodostava yhdessä hotellin pääasiallisen kokonaisuuden ja kolmanteen rakennukseen, VR:n vanhaan konttorirakennukseen on sijoitettu vain majoitustiloja. Hotellin kaikki tilat on sovitettu olevaan suojeltuihin rakennusrunkoihin aukotuksen mukaisesti. Rakennuskokonaisuudessa on aikaisemmin ollut paljon avoimia tiloja, kuten luokkatiloja sekä ruokasali, joten sisätiloja on muokattu runsaasti uutta käyttötarkoitusta varten.

Vastaanotto sijaitsee toisessa kerroksessa. Sinne tuo päädyn jyrkähköt vanhat ulkoportaot, mutta sinne pääsee myös esteettömästi toisella sivulla olevan luiskan ja hissien kautta. Hissin sisätilan leveys on 1,2 m ja syvyys 1,4 m. Vastaanoton yhteydessä on kaksi toimistotilaa, hissi,

¹⁹ Folks Hotel Konepaja. Verkkosivusto.

aula ja lounge-alue sekä pieni kahvi- ja myyntipiste. Tilakokonaisuus on noin 120m² laajuinen ja tilan korkeus vaihtelee vastaanoton alueella 2,5 ja 3 metrin välillä.

Kuva 16. Folks Hotel Konepaja aula/lounge.

Hotellin ravintolakokonaisuus sijaitsee hieman maanpinnan alapuolella, rakennuksen keskivaiheilla. Ravintolasali on suunniteltu 100 hengelle ja on muodoltaan neliö. Tilan korkeus on noin 2,5 metriä ja pinta-alaltaan n. 185 m². Tilassa sijaitsee lämpötilakontroloitu viinihuone ja tarjotutiski. Ravintolasalin vieressä sijaitsevat hotellin keittiötilat. Keittiö on valmistuskeittiö mallia cook & serve ja se on pinta-alaltaan noin 36 m². Keittiösalin lisäksi kokonaisuuteen kuuluu muun muassa kolme walk-in kylmiötä ja muutama varasto. Ravintolasalin toiselle puolelle on sijoitettu kokoustoiminnot; kaksi pienehköä kokoustilaa noin 15 henkilön tarpeisiin.

Kuva 17. Folks Hotel Konepaja 15 henkilölle mitoitettu kokoustila.

Ravintolakerroksessa on näiden lisäksi kuntosali, ryhmäliikuntasali ja saunaosasto. Kuntosali ja ryhmäliikuntasali muodostavat kokonaisuuden, joka löytyy rakennuksen kaukaisimmasta päädyistä. Kokonaisuus on jaettu siirrettävällä seinällä kahtia ja pinta-alaltaan se on noin 115 m². Saunaosastolla on kaksi saunaa, perinteinen ja hieman suurempi höyrysauna. Pesuhuoneet on varustettu kolmella suihkulla ja ne ovat kooltaan noin 5,5 m². Miesten pukuhuoneessa on 16 pukukoppia ja sen pinta-ala on noin 9 m². Naisten puoli on mitoitukseltaan lähes kaksinkertainen.

Kuriositeettina hotellista löytyy asukaspesula ja yhteiskeittiö, jotka kumpikin tukevat valittua liiketoimintaa. Asukaspesulassa on yhden pesukoneen pieni itsepalvelupesula, joka palvelee pitkään matkustavia asiakkaita. Yhteiskeittiössä on perusvälineistö ruoan valmistamista varten. Pinta-alaltaan se on noin 30 m², joten tilaa on useammallekin samanaikaiselle käyttäjälle. Tämä toiminto palvelee esimerkiksi budjettimatkestusta ja pienten lasten kanssa matkustavia perheitä. Asukaspesula sijaitsee saunaosaston yhteydessä, mutta yhteiskeittiö kolmannessa kerroksessa. Hotellin käytävien leveys on 1,6 m ja korkeus 2,5 m.

Folks Hotel Konepajan luonne on pitkälti sen miljööön ja vanhan rakennusrungon tulosta. Aluetta hallitseva punatiili on jätetty näkyviin monessa tilassa ja moni rakennusosa, kuten pääporras on rakennussuojelun vuoksi entisöity. Tämä synnyttää mielikuvan ikäänsä vanhemmasta hotellitoiminnasta. Käytävät ovat poukkoilevia ja yleiset tilat käyttötarkoitukseltaan hieman epäselviä.

4.1.2.3 Huoneet

Folks Hotel Konepajassa on yhdeksän eri huonetyyppiä. Laaja valikoima johtuu nimenomaan heidän liikeideastaan, joka pyrkii tarjoamaan vieraalle tämän tarpeisiin räätälöityä hotelliasumista. Näille kaikille huonetyypeille on laadittu oma profiili, jonka avulla niitä markkinoidaan. Heiltä löytyy esimerkiksi standard-luokan yhden hengen huoneita yksin matkustaville ja superior plus-luokan majoitusta paljon huoneessa oleileville²⁰. Huoneiden koot vaihtelevat luokkien välillä ja vanhan rakennusrungon asettamien raamien vuoksi jopa toisiin vastaaviin verrattuna. Seuraavassa tutustutaan lähemmin standard-luokan ja loft-luokan parivuoteellisiin huoneisiin.

Standard-luokan huone on pinta-alaltaan keskimäärin noin 17 m² kokoinen ja noin 2,5 metrin korkuinen. Sen julkisivun suuntaista leveyttä määrittää kaksi korkeaa ikkunaa. Vanhaa punatiili-seinää on pyritty jättämään näkyviin kaikkialla missä se on mahdollista. Huoneen varusteluun kuuluu leveä parivuode, kaksi yöpöytää, pöytätaso, tuoli, nojatuoli ja televisio. Katossa on kohdevalaisimia ja yöpöytien yllä roikkuu yövalaisimet. Eteisen seinässä on avonaulakko ja mini-baari. Pesuhuone vie huoneen alasta noin kolme neliötä ja sen kalustukseen kuuluu suihkun lisäksi wc, allas, peili ja muutama hyllytaso sekä koukku.

Kuva 18. Standard-luokan huone Folks Hotel Konepajassa.

²⁰ Folks Hotel Konepaja. Verkkosivusto.

Loft-luokan huoneessa on selvästi enemmän tilan tuntua. Huonekorkeus on hulppeat 3,5 metriä ja pinta-alaakin noin 10 m² standardia enemmän, 26 m². Huoneessa on laadukkaampi kalustekokonaisuus ja lisäksi minikeittiö. Pesuhuone vastaa kalustukseltaan standard-luokkaa.

Kuva 19. Loft-luokan huone Folks Hotel Konepajassa

Huoneet ovat korkeutensa vuoksi tilavamman oloisia kuin Hotel AX:n vastaavat. Tilakokemus on miellyttävä. Huoneiden koko vaihtelee vanhaan rakennusrunkoon sovittamisen vuoksi ja huoneen sisäisissä toiminnoissa on sijoitusvariaatioita. Tällainen vaihtelu on virkistävää.

Rakennuksen arkkitehtuuri perustuu vahvasti alueelle ominaiseen punatiilirakentamiseen. Alkuperäisiä, työskentelyyn tarkoitettuja tiloja on muovattu hotellin tarpeisiin suojelumääräyksiä noudattaen. Johtuen vanhasta rakennusrungosta tilamitoitus on edelleen joissakin kohtaa melko tiukka, mutta se tekee kohteesta vivahteikkaan ja omaleimaisen. Hotellissa ei varmasti-kaan ole yhtään samankokoista tilaa. Tiiltä on ladottu rakennusosasta riippuen muutamain eri tavoin, mutta pääosin muuraustapoja on kaksi: Vanhemmassa osassa vuorolimitys ja uudemmassa osassa ½-kiven juoksulimitys. Myös käytetty punatiili vaihtuu näiden rakennusosien välillä.

4.2 Muut rakennukset

Seuraavat rakennukset toimivat suunnittelussa arkkitehtonisen ilmaisun referensseinä. Ne ovat valikoituneet tarkasteluun tiiliarkkitehtuurinsa vuoksi.

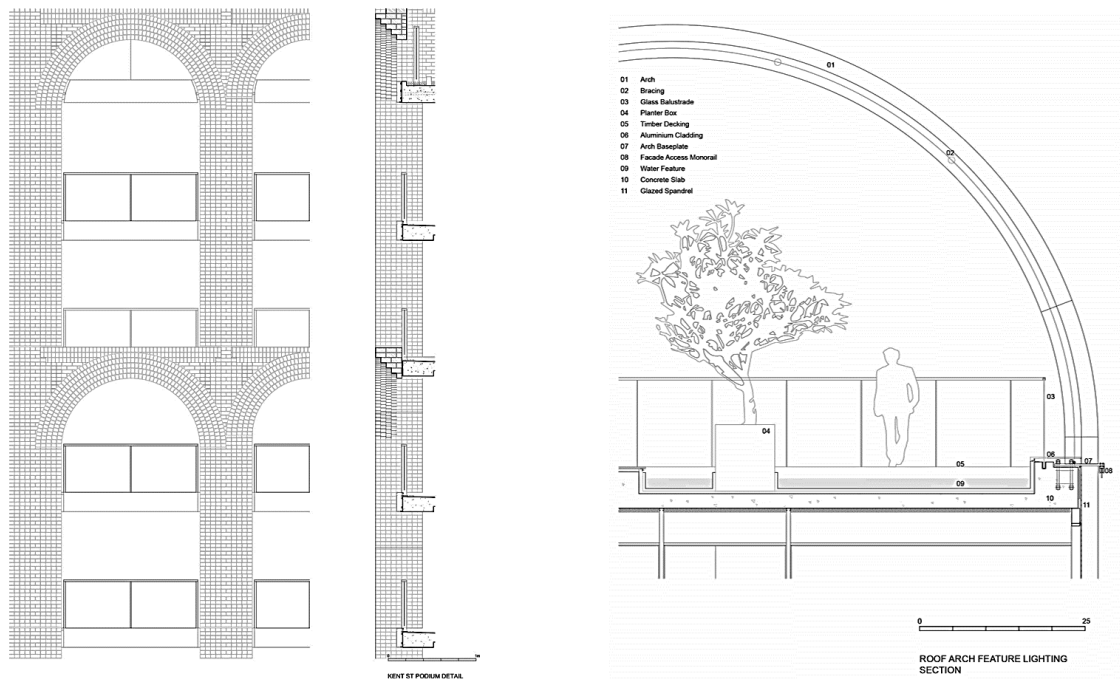
4.2.1 ARC

Ensimmäisenä tyyllisenä referenssinä työssä käytetään Koichi Takada Architects, vuonna 2018 Sydneyhyn, Australiaan suunnittelemaa monikäyttörakennusta. Se pitää sisällään asuntoja, boutiquehotellin ja kaupallista toimitilaa. ARC sijaitsee osoitteessa 161-165 Clarence Street & 304 Kent Street.

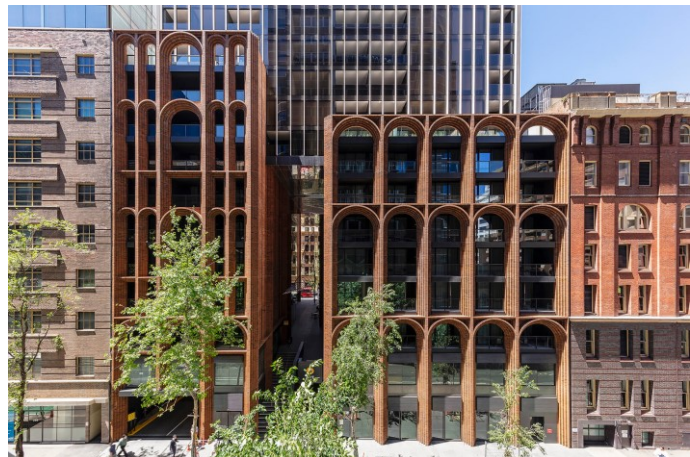
Kuva 20. ARC:in tiilijulkisivun kaaria. Kuva: Martin Siegner, Archdaily

Tässä referenssi kohteessa tutkittiin sen tiilijulkisivun ja lasisen julkisivujärjestelmän liittoa sekä sitä, miten modernissa tiilijulkisivussa on ansiokkaasti käsitelty kaari aiheita. Julkisivun tiili on ruskeaa ja sitä on käytetty runsaasti. Julkisivupinnassa on runsaasti vaihtelua ja ulkoneva tiili-muuraus luo vaikutelman ulkoisesta rakennusrungosta. Kaari aiheita kannattelevat tiilipilarit ovat monumentaalisia ja niiden avulla aukotuksen syvyysvaikutelma korostuu.

Kuva 21. Piirroksia tiilijulkisivusta. Kuva: Koichi Takada Architects

Hotellin suunnitelmaan tämä kohde tarjoaa idean kaariaiheen modernista käsittelystä. Kohdeessa keskenään kontrastisia materiaaleja, tiilimuurausta ja lasipintaa on käytetty toisiaan korostaen.

Kuva 22. Tiilijulkisivun syvyys. Kuva: Tom Ferguson / Koichi Takada Architects

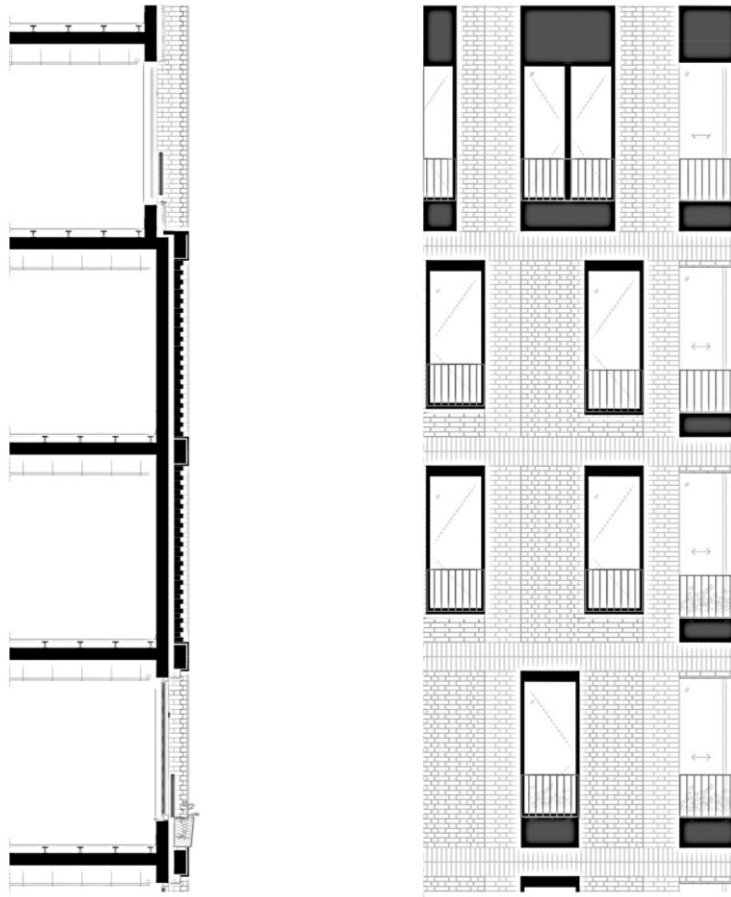
4.2.2 Mia Dorcol Apartments

Toisena referenssi kohteena tutkin Zabriskie Studion suunnittelemaa, vuonna 2020 valmistunutta asuinkerrostaloa. Se sijaitsee Belgradissa, Serbiassa. Tämän kohteen julkisivu valikoitui referenssiksi mustan tiilensä, mustan saumalaastinsa ja poikkeavan muuraustapansa vuoksi. Julkisivu jakautuu selkeiksi kentiksi ja siinä on käytetty kolmea erilaista muuraustapaa. Kenttiä pystysuunnassa rajaavat pilarit ja muut vertikaalit seinäosuudet on muurattu yleisellä ½-kiven juoksulimityksellä. Julkisivussa näkyvät, kenttiä vaakasuunnassa rajaavat ”palkit” on muurattu samankokoisella tiilellä tasaisesti vierekkäin, eräänlaisella votsiladonnan vaakasuuntaisella variaatiolla. Itse kenttiin on käytetty eräänlaista munkkilimityksen variaatiota, goottilaista ladontaa²¹. Siinä joka toinen tiili on käännetty 90 asteen kulmaan suhteessa edelliseen ja näin tiilen pää työntyy yli julkisivupinnan.

Kuva 23. Mustan julkisivun voimakas vaikutelma. Kentät erottuvat julkisivusta vaihtelevan muuraustavan ansiosta erittäin selvästi. Kuvat: Relja Ivanic, Archdaily

²¹ Archdaily. Verkkosivusto.

Kuva 24. Elävä tiilijulkisivu. Erilaiset tiiliihheet ja julkisivun järjestys näkyy kuvasta selkeästi. Kuva: Zabrikie Studio, Archdaily

Mia Dorcol Apartments antaa hotellisuunnitelmalle ideoita julkisivun järjestyksestä. Julkisivun rauhallisuus ei välttämättä järky, vaikka vaihtelua ladonnassa ja aukotuksessa on paljonkin.

4.2.3 Family house

Kolmas referenssikohde on Ricardo Bofillin vuonna 1973 suunnittelema pientalo. Se sijaitsee Mont-Rasissa, Gironan alueella, Espanjassa. Opinnäytetyössä tätä referenssiä tutkitaan sen monumentaalisuuden ja yksiaineisuuden vuoksi. Tiilen ja sauman yhtenevä väri luo vaikutelman massiivisesta yksiaineisesta kappaleesta. Tiilen kontrasti ympäristöön nähdessä on suuri, vaikka samalla sekä ympäristö, että tiili itse ovat kummatkin hyvin luonnollisia. Tiilimuuraus muodostaa kulmikkaita rakennusosamassoja ja kaikki julkisivut ovat monumentaalisuudesta huolimatta hyvin vaihtelevia.

Ulkoseinän tiilimuuraus jatkuu aina katon harjaan saakka rajaten taivasta. Harjalla tiilimuuraus vaihtaa suuntaa, mutta sekin on vain hienovarainen vivahde massassa. Rakennukseen liittyvät pihan kulkuväylät on niin ikään kivetty samalla tiilellä. Limitys on erilaista, mutta ilme on silti yhtenevä.

Kuva 25. Family house in Montras. Kuva: Ricardo Bofill

Family Housen anti opinnäytetyön suunnitelmalle on sen yksiaineisuus ja monumentaalisuus. Yhtenäisen materiaalin vuoksi rakennus muodostaa myös kiehtovan kokonaisuuden pihan kiveyksen ja ulkoportaan kanssa.

5 Analyysi ja päätelmät

Tässä osiossa edellä käsitelty lähtötieto prosessoidaan ja johdetaan suunnittelutyötä ohjaavaksi informaatioksi. Työn lähtöasetelma on vaihtoehtoisen sijainnin esittäminen yleissuunnitelmassa esitetylle hotellirakennukselle. Suunnitellun hotellin tulee olla keskitasoinen, noin sadan huoneen hotelli, jonka asiakassegmenteiksi on jo etukäteen valittu liikematkustus ja vapaa-ajan matkustus. Rakennuksen julkisivumateriaalina tarkastellaan punatiiltä. Näitä edellä mainittuja kriteereitä ei analyysissä kyseenalaisteta, mutta niihin liittyviä huomioita voidaan esittää.

5.1 Rakennuksen sijoitus ja orientaatio

Riihimäen asemanseudulle laaditussa yleissuunnitelmassa hotellirakennus on osoitettu alueen keskelle, veturitallien yhteyteen. Sijainti ei ole hotellitoiminnan kannalta ideaalinen, sillä sen saavutettavuudessa on haasteita ja yhdistyminen olevaan sekä suunniteltuun liikenneverkkoon on epälooginen. Alueella on kolme helpommin ymmärrettävää potentiaalista sijoitusvaihtoehtoa: alueen pohjoisosa liikenteen risteyskohdassa, sen länsiosa keskuspuiston (Jukka Jalosen puisto) yhteydessä ja alueen eteläosa asema-aukion reunalla.

Kuva 26. Sijoitusvaihtoehdot. 1 = pohjoisosa, 2 = länsiosa ja 3 = eteläosa. Kuvassa sinisellä suotuista näkymäakselit, vihreällä puistoalueet, keltaisella suuret väylät ja punaisella katkoviivalla asemanseudun aluerajaus. Kuva: Riihimäen karttapalvelu.

Pohjoisosan rakennuspaikan sijainti puiston reunalla on sen ehdoton etu, mutta kahden suuren väylän (rautatie ja sen ylittävä Hj. Elomaan katu) risteyskohta tuottaa haasteita toimintojen sijoitukseen. Länsiosan rakennuspaikan etuja ovat luontaiset näkemäakselit ja juuri tuo sijainti keskuspuiston kyljessä. Eteläisen rakennuspaikan etuina ovat sen sijainti kaupunkirakenteessa, orientaatio etelään, olemassa oleva liikenneyhteys ja rakentamaton tontti. Meluolosuhteet kaikilla vaihtoehtoisilla sijoituspaikoilla ovat yleissuunnitelman²² mukaan samat: raide- ja tieliikenteen yöajan keskiäänitaso 50-55dB. Raidetärinä ei ulotu mihinkään edellä mainituista sijoitusvaihtoehdoista.

Sijoitusvaihtoehtoaanlyysin (taulukko 1) mukaisesti paras sijoitus hotellirakennukselle on alueen eteläosassa, asema-aukion reunalla (rakennuspaikka 3). Lähes samalla sijainnilla on ollut hotelitoimintaa myös historiassa, mikä sekin tukee tuota sijoitusvaihtoehtoa.

Taulukko 1. Sijoitusvaihtoehtoaanlyysi

RAKENNUSPAIKKA 1		RAKENNUSPAIKKA 2		RAKENNUSPAIKKA 3	
Alueen pohjoisosa, Pohjoinen Rautatienkatu 3		Alueen keskiosa, Keskuskatu 1		Alueen eteläosa, Pohjoinen Asemakatu 1	
+	-	+	-	+	-
Puisto lähellä	Meluisa	Puisto lähellä	Tontti käytössä	Liikenneyhteys olemassa	
Liikenneyhteys olemassa	Hieman sivussa kaupunkirakenteessa	Näkymät		Tontti vapaa	
Orientaatio kohtalainen	Tontti käytössä	Orientaatio hyvä		Orientaatio hyvä	
		Saavutettavuus hyvä		Näkymät	
				Saavutettavuus hyvä	

Hotellirakennuksen orientaatiolla on suuri merkitys sen rakennusfysikaaliseen toiminnallisuuteen. Kuten muidenkin rakennusten kohdalla, aurinko-olosuhteet ja ekologisuus on suunnittelussa huomioitava. Aurinko lämmittää etelään avautuvaa julkisivua eniten ja aiheuttaa näin

²² Riihimäen asemanseudun yleissuunnitelma. s 28

5.3 Tilaohjelma

Taulukossa 2 esitetty tilaohjelma perustuu sekä referenssimateriaaliin, että hotellisuunnittelua käsittelevään kirjallisuuteen. Opinnäytetyössä referensseinä toimivat hotellit edustavat kahta keskenään hyvin erilaista hotellitypologiaa, mutta silti tilojen mitoitus ja määrä on hyvin samankaltainen. RT-kortti 94-10554 antaa joitakin ohjeita tilamitoitukselle, mutta on syytä huomioida, että se on laadittu vuonna 1994 ja hotellimaailma on joiltakin osin siitä muuttunut. Opinnäytetyötä laadittaessa muuta kotimaista kirjallisuutta asiaan liittyen ei ollut saatavilla, ja koska ulkomainen kirjallisuus sisältää paljon kulttuuristamme eroavia normeja, niiden painoarvo tilaohjelmassa on hieman referenssimateriaalia pienempi.

Sadan huoneen ja siis kahden sadan asukkaan hotellin keskimäärin noin 22 m² kokoisten huoneiden aiheuttama tilantarve on 2200 m². Huonekoko on referenssihoiteista saadun kokemuksen pohjalta hieman kasvatettu halutun ilmavuuden ja tilan vuoksi. Huone- tai asiakasmäärästä johtuvia tilamitoituksia ovat ravintolan paikkamäärä, vastaanottoaulan koko ja yleisten wc-tilojen lukumäärä. Referenssihotelleissa aamiaiselle mahtui kerrallaan noin sata asiakasta, joka majoittujien maksimimäärään suhteutettuna on vain noin kolmasosa. Tällaisessa mitoituksessa huomioidaan työn jakautuminen yhden asiakaspiikin sijaan kolmeen pienempään asiakaspiikkiin, jotka ovat paremmin ennakoitavissa. Toisin sanoen tämä vaikuttaa työmäärää tasaavasti. Tässä opinnäytetyössä käytetään samankaltaista mitoitusta ja näin ravintolaan suunnitellaan noin 70 asiakaspaikkaa. RT-kortiston ohjeen mukaan yhdelle ruokailijalle on varattava tilaa 1,0 – 1,5 m², joten ravintolasalin kokonaisalaksi muodostuu näin 70 – 105 neliometriä²³. Samassa ohjeessa mainitaan asiakas- ja keittiötilojen suhteeksi 70/30, joten tätä kautta saamme myös keittiötilalle alarajaksi 30–45 m². Ravintolassa wc-tilojen vähimmäismääräksi ohje määrittää 51–100 asiakaspaikan ravintolaan yhteensä neljä wc-paikkaa ja 101–150 asiakaspaikan ravintolaan kuusi. Laskuihin on otettava mukaan myös terassille osoitettavat mahdolliset asiakaspaikat, joten kuusi paikkaa lienee varmempi valinta.

Vastaanottoaulan koko heijastaa jossain määrin huonemäärää, mutta mitään suoraa suhdetta sille ei ole. Hotel Design, planning and development antaa vertailuun perustuvana arviona aulan esimerkkikooksi 0,6–0,9 m²/hotellihuone²⁴. Tästä johtuva aulan kokonaisala on 60–90 m²,

²³ RT-kortisto: kortti 94-11164 ravintolat ja kahvilat. s. 5

²⁴ Rutes, Walter A. & muut. 2001. Hotel Design, Planning and Development. s. 283

mutta mikäli aulassa on muita toimintoja, kuten kahvila, on tilaa syytä varata hieman enemmän. Aulan wc-tilamitoitukseen voidaan soveltaa ravintolan vastaavaa. Aulassa on syytä olla myös oma wc liikuntaesteisille.

Ensimmäiseen kerrokseen sijoitetaan saavutettavuuden vuoksi vastaanoton ja ravintolan vaatimat toiminnot. Näin ollen ensimmäiseen kerrokseen on järkevää sijoittaa myös keittiö sekä riittävästi sen vaatimaa varastotilaa. Ensimmäisessä kerroksessa on tästä syystä huomioitava myös keittiölogistiikka, eli tavarantoimitukset ja jätehuolto. Vaikka rakennuksessa on kaksi invamitotettua hissiä, on tähän kerrokseen syytä sijoittaa myös esteettömät huoneet. Niitä on suunniteltava vähintään 5% kokonaishuonemäärästä²⁵.

Kokoustoiminnot tulisi niin ikään sijoittaa helposti saavutettaviksi, mutta vaativat hieman ravintolatoimintoja enemmän rauhaa. Näissä on monesti tilaisuuksia, joissa on tarjoilu, joten yhteys keittiöön on huomioitava. Niiden yhteyteen on syytä varata tilaa muun muassa kalusteiden varastointiin sekä kalusteita ruuan lämpösäilytykseen. Myös kokoushenkilökunnalle on hyvä varata jonkinlaista työskentely- ja materiaalitilaa kokoustilojen läheisyydestä.

IV-konehuoneen loogisin sijoituspaikka ilmanoton vuoksi on rakennuksen pohjoisella seinustalla ylimmässä kerroksessa tai rakennuksen katolla. Teknisten tilojen sijoituksessa taas isoimman painoarvon saa LVISA-tekniikan liittymät sekä ko. tilojen sujuva huolto.

²⁵ Valtioneuvoston asetus 241/2017 rakennuksen esteettömyydestä. 13 §

Taulukko 2. Opinnäytetyön hotellisuunnitelman analyysiin ja referensseihin perustuva tilaohjelma

TILARYHMÄ	TILA	ALA	KPL	ALA YHT.	HUOM	KERROS								
						0	1	2	3	4	5	6	7	
Vastaanotto	Vastaanotto/info	20	1	20	Myös kahvilatoiminnot	20								
	Toimisto	12	1	12	Henkilökunta	12								
	Toimisto	8	1	8	Vastaanottopäällikkö	8								
	Sos. Tila	15	1	15		15								
	Varasto	16	1	16		16								
	Aula	100	1	100		100								
	Varasto	10	1	10	Matkatavaroille	10								
	Wc-tilat	2	6	12		12								
We-le	6	1	6		6									
Majoitustilat	Huone, esteetön	25	5	125	Intimiteetti!	125								
	Huone, perustaso	22	20	440			440							
	Huone, perustaso	22	20	440				440						
	Huone, perustaso	22	20	440					440					
	Huone, perustaso	22	20	440						440				
	Huone, parempi taso	28	10	280							280			
	Huone, paras taso	44	5	220								220		
	Toimisto	9	1	9	Kerrossivous	9								
	Sos.tila	15	1	15		15								
	Varasto	20	1	20	Vuodevaatteet	20								
	Kerroskeittiö	15	1	15	Siivoustila + varasto			15						
	Kerroskeittiö	15	1	15	Siivoustila + varasto				15					
	Kerroskeittiö	15	1	15	Siivoustila + varasto					15				
	Kerroskeittiö	15	1	15	Siivoustila + varasto						15			
	Kerroskeittiö	15	1	15	Siivoustila + varasto							15		
	Ravintolan keittiö	Keittiötila	75	1	75	Valmistuskeittiö, cook-serve	75							
Kylmiö		4	3	12	(+kylmäkaapit, eri lämpötiloille)	12								
Toimisto		9	1	9	Keittiöpäällikkö	9								
Varasto		5	3	15	Kuiva, astia, muu	15								
Tavarin vastaanotto		20	1	20	Lastauslaituri	20								
Astianpesu		20	1	20		20								
Jäte		20	1	20		20								
Sos.tila		20	1	20		20								
Ravintolasali	Pääsali	100	1	100		100								
	Kabinetti	35	1	35		35								
	Toimisto	9	1	9	Ravintolapäällikkö	9								
	Varasto	5	2	10	Astia, kokoustarvikkeet,alkoholi	10								
Saunaosasto	Löylyhuone	15	1	15								15		
	Pesuhuone	12	1	12								12		
	Kabinetti	25	1	25	sis. keittiö ja pieni varasto								25	
	Pukutila	20	1	20									20	
	LE-wc	5	1	5									5	
	Kuntosali	50	1	50									50	
Kokousosasto	Kokoustila	150	1	150			150							
	Kokoustila	50	1	50			50							
	Kokousemäntä/säntä	12	1	12	sis. Pieni kokoustarvikevarasto			12						
	Kokous-wc	10	1	10			10							
Huolto	Väestönsuoja	80	1	80		80								
	IV-konehuone	75	1	75									75	
	SPK	25	1	25		25								
	LJH	50	1	50		50								
	Toimisto/paja/varasto	20	1	20		20								
	Pesula	20	1	20		20								
	Varasto	50	2	100	Kalusteita yms	100								
Liikenne	Hissi	5	2	10		10	10	10	10	10	10	10	10	
	Portaat	16	1	18		18	18	18	18	18	18	18	18	
	Pelastustiet	12	1	10		10	10	10	10	10	10	10	10	

653	781	715	493	493	493	553	240	4421	5526,25
0	1	2	3	4	5	6	7	Hum ²	(Hum ² x 1,25) Htm ²

5.4 Rakennuksen muoto ja massa

Muotoa ja massaa määrittää yleisesti muun muassa sen ympäristö sekä valittu käyttötarkoitus tilaohjelmineen. Kohdealueella usean rakennuksen massa ja muoto on usein jonkin synteesin lopputulos. Muun muassa veturitalleja on jatkettu useaan otteeseen tarpeen niin ilmettyä ja lennätinkonepajaakin on aikojen saatossa korotettu kerroksen verran. Alueen rakennusmassa on historiansa aikana siis muuttunut muutenkin kuin uudisrakentamisen kautta. Tämä on ilman muuta otettava huomioon myös nykytilaa analysoitaessa ja uutta suunniteltaessa.

Tilaohjelma ja rakennuspaikan ala ohjaavat suunnittelua hieman alueesta poikkeavaan massaan ja muotoon. On selvää, että noin sadan huoneen hotelli- ja ravintolakokonaisuuden sijoittaminen vajaan 2000 neliömetrin kokoiselle palstalle nostaa rakennuskorkeutta huomattavasti yli alueen nykyisen korkomaailman. Toisaalta asema-aukion toisella laidalla oleva matkakeskus ja sen takana oleva virastotalo toimivat ikään kuin vastapainona suunnitelman korkealle rakentamiselle. Rakennuspaikan ympäristöön on niin ikään yleissuunnitelmassa osoitettu nykyistä korkeampaa rakentamista.

Kuva 27. Hahmotelma seitsemänkerroksisesta hotellimassasta (harmaa) yleissuunnitelmaan sovitettuna. Havainnekuva idän suunnasta. Hotellin massa muodostaa alueen keskiosan matalampien rakennusten keskelle selkeän kiintopisteen.

Alueen yleisin rakennuksen muoto on perinteinen; kulmikas ja harjakattoinen. Aukotus on rauhallista ja harmonista. Alueen punatiilirakennusten ikkunakaaret tuovat massaan ja sen aukotukseen hieman vaihtelua. Veturitalleissa on monta hyvin suurta kulmaa ja sen muotokieli on alueella hallitsevin. Rakennettuun kulttuuriympäristöön sulautuvasti sijoitettavan uudisrakennuksen massan on syytä noudattaa samankaltaista rakennusgeometriaa kuin siellä jo on.

5.5 Mitat, suhteet ja mittakaava

Mittakaava alueella on vaihteleva. Rakennukset ovat pääosin linjakkaita, horisontaalisia ja melko kookkaita. Samaan aikaan aukotus on rytmikästä, osin melko pientä ja yksityiskohtien määrä vaihtelee. Rakennusten väliset etäisyydet ovat kohtalaisen suuria, eikä niiden välillä ole maastosta johtuvia korkeuseroja. Suunnitelmassa on pyrittävä huomioimaan alueen erilaiset mittakaavat ja pyrittävä sopeuttamaan rakennusten välisestä etäisyydestä johtuva erillisuus.

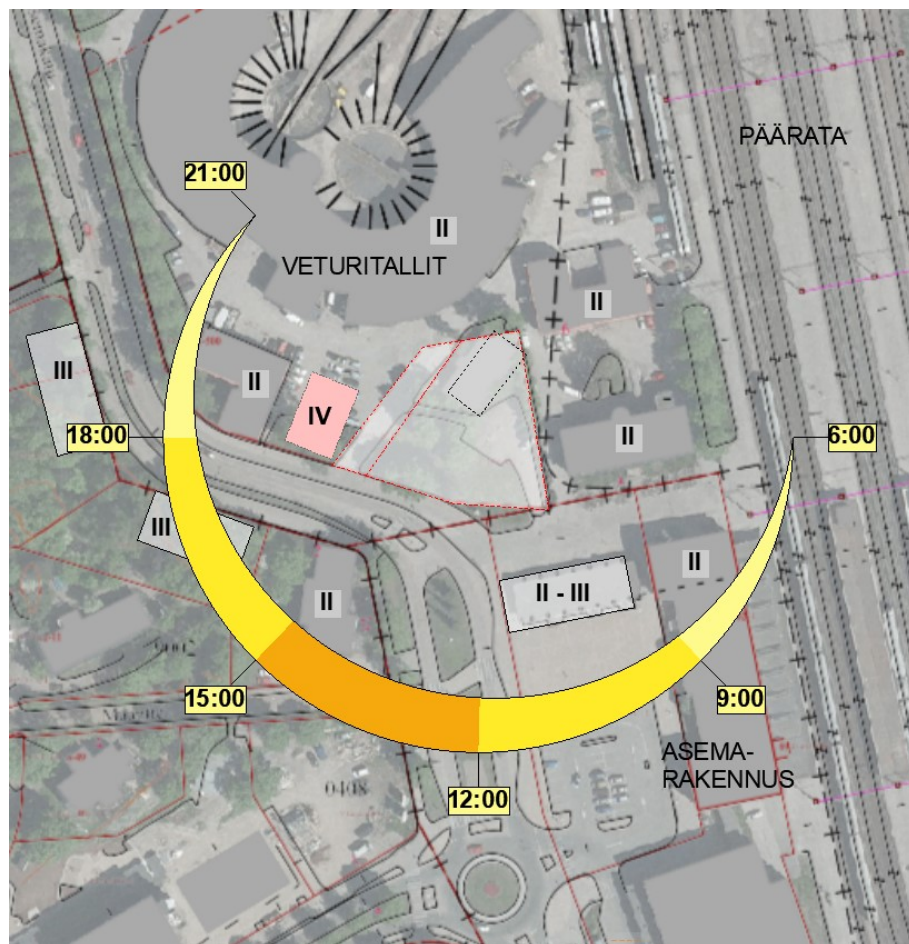
5.6 Rakenteet

Hotellirakennuksessa on rakennustypologiansa sanelemana usein paljon toistoa. Majoituskerrokset toistuvat aivan kuten kerrostaloissakin. Niitä voidaankin ajatella pienempiä yksioita sisältävinä kerrostaloina. Hotellirakennus toteutetaan tässä opinnäytetyössä betonielementtirunkoisena mm. sen paloteknisten ominaisuuksiensa vuoksi. Runkorakenne koostuu kantavista seinistä, pilareista sekä ontelolaatoista. Näillä saavutetaan P1- paloluokka ja vähintään 60 minuutin rakenteellinen palonkesto. Betonielementtirakentamisen hyödyt toteutuvat hyvin myös juuri tuossa rakennustypologialle ominaisessa toistossa. Rakennus perustetaan hiesuvoittoisen maaperänsä vuoksi paalujen varaan valetulle anturalle.

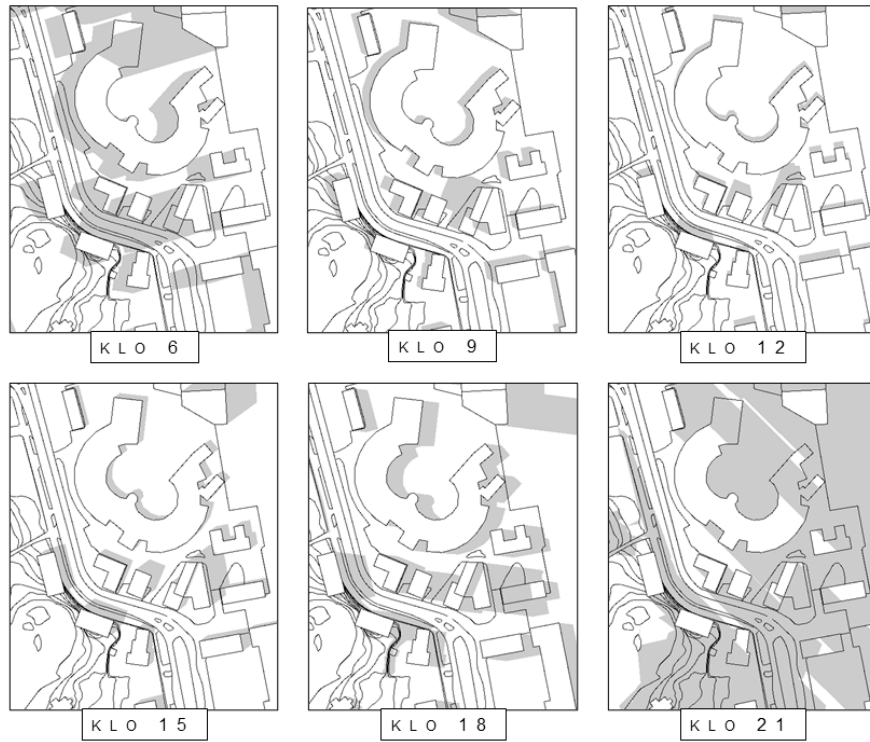
Pinnanmuodostuksessa ja pihasuunnittelussa on ympäristön laajan asfaltoinnin vuoksi syytä huomioida hulevesien asianmukainen käsittely. On tärkeää suunnitella riittävän runsaasti vettä läpäisevää piha-aluetta.

5.7 Valo, varjo sekä ilma

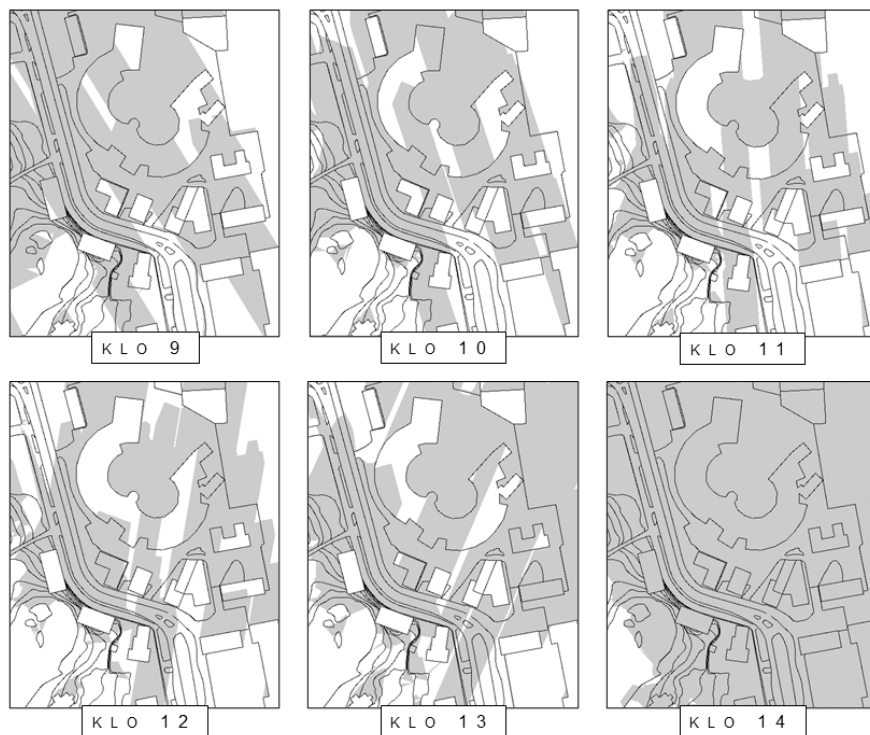
Valitulla rakennuspaikalla vallitsee otollinen pienilmasto. Aurinko paistaa tontille lähes esteettä ja ympäröivä rakennuskanta sekä lännen puoleinen puistoalue suojaa tuulelta. Ainostaan iltaisin alue jää puistoalueen taakse laskevan auringon tavoittamattomiin. Yleissuunnitelmassa esitetty uudisrakennuskantakaan ei suuresti tule vaikuttamaan aurinko-olosuhteisiin. Sijoituspaikalla tehtyihin havaintoihin (3.2., 26.2. ja 22.3.2023) perustuen alueella tuulee yleisestikin hyvin vähän. Ilmeisesti suurin ilmamassa ohjautuu kulkemaan etelä-pohjoissuuntaisesti aukeavaa laajaa junarata-aluetta pitkin tontin itäpuolella.

Kuva 28. Aurinko-olosuhteet rakennuspaikalla. Vaaleanpunaisella esitetty nelikerroksinen asuinrakennus on tämän opinnäytetyön suunnitelman myötä sovitettu paikkaansa yleissuunnitelmassa esitetystä poiketen.

Kuva 29. Varjoanalyysi 21.6.

Kuva 30. Varjoanalyysi 21.12.

5.8 Vastuullisuus

Suunnitelman ekologisuuteen on aina kiinnitettävä huomiota. Ilmastonmuutos vaatii luontoarvoja vaalivia toimia kaikilla aloilla. Pyrkimys projektin resurssiviisaaseen ja luontoystävälliseen toteutukseen on kestävän rakentamisen perusta. Hyvällä suunnittelulla tämä voidaan saavuttaa. Kestävää rakentamista ei toistaiseksi ole vielä virallisesti määritelty, mutta sen voidaan ymmärtää käsittävän ”energia- ja materiaalitehokasta rakentamista, jolla tuotetaan pitkäikäistä, mahdollisimman vähän energiaa, huoltoa ja korjausta vaativaa rakennuskantaa”²⁶. Tässä opinäytetyössä pyritään saavuttamaan suunnitelma, joka vastaa tähän tarpeeseen.

5.9 Paikan henki

Arkkitehtuurin ABC:tä mukaillen: Jokaiselle kaupunginosalle on muodostunut aikojen kuluessa oma henkensä, johon vaikuttavat sen eletty historia, kulttuuri, maisemalliset ja luonnontieteelliset tekijät sekä rakennettu ympäristö²⁷. Riihimäen asemanseutua määrittää ensisijaisesti sen sisältämät toiminnot ja sen toiminnalle luontevat julkisivumateriaalit. Se on ollut iso osa Riihimäen identiteettiä, vaikka sitä ei moni ehkä niin tarkkaan tunne – aluetta ei ennen tulevia muutoksia ole huoltovarmuustekijöiden vuoksi sallittua tutkia. Paikan hengessä on siis tietyn verran mysteeriä. Se on miljööltään vanha ja suojeleva.

²⁶ Aaro Rytky. 2021. Kestävä kehitys haastaa rakennusalaa. *Rakennustekniikka-lehti*.

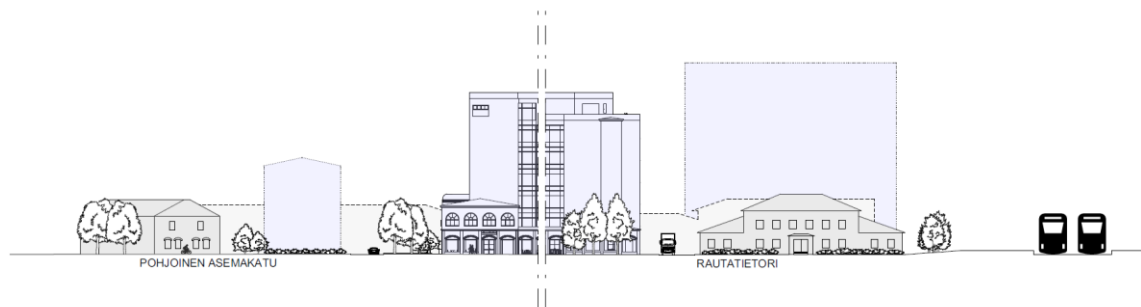
²⁷ Heini Korpelainen ja muut. 2004. *Arkkitehtuurin ABC*. s.73

6 Majoitusrakennus Riihimäen asemanseudulle

Edellä esitettyjen referenssikohteiden, paikkaan ja rakennustypologiaan liittyvien lähtötietojen sekä niistä johdettujen päätelmien pohjalta on laadittu tässä esitetty hotellisuunnitelma.

6.1 Kaupunkikuva ja liittyminen ympäristöön

Hotellin keskeinen sijainti Riihimäen asemanseudun eteläosassa, aukion laidalla, asettaa painoarvon sen hahmolle. Asema-aukion suunnasta lähestyttäessä se muodostaa tien synnyttämän akselin päähän kiintopisteen. Yksinään hotellin korkea hahmo rikkoo alueen matalien rakennusten luomaa korkoharmoniaa, mutta yhdessä muiden yleissuunnitelmassa esitettyjen uudisrakennusten massojen kanssa se muodostaa rataa kohti polveillen nousevan kokonaisuuden (ks. kuva 30).

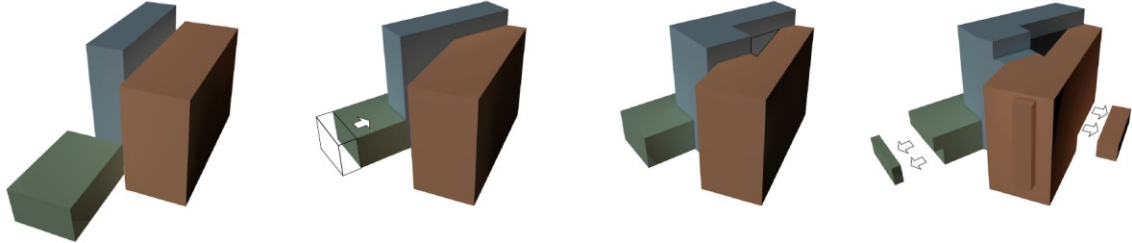
Kuva 31. Katunäkymä. Kuvassa violetilla uudet rakennusmassat (hotellirakennus keskellä) ja harmaalla olevat rakennukset. Kuvasta on nähtävissä vaihtelevat rakennusmassat, joiden hahmot kuitenkin nousevat rataa lähestyttäessä.

Ympäristöönsä hotelli kytkeytyy matalan rakennusosan, siinä olevien kaarien ja valittujen pintamateriaalien kautta.

6.2 Massa

Hotellirakennus jakaantuu kolmeen massaan, jotka noudattavat ympäristönsä koordinaatistoa. Länsipuolella koordinaatiston antaa pohjoinen asemakatu ja sen varrella oleva vanha lennätinkonepajan rakennus (ks. kuva 30). Idän puoleisen rakennusmassan asennon määrää vanha

aseman postitalo. Kahden I:n muotoisen päämassan välille tulee näin noin 30 asteen kierto. Taitoskohtaan jää tilaa näin atriumratkaisulle, joka tuo tilallisuutta ja valoa rakennusrungon keskelle. Kuvassa 32 on havainnollistettuna rakennuksen konfiguraatio.

Kuva 32. Rakennuksen massat. Vasemmalta lähtien: Rakennus koostuu kolmesta massasta, joka sovitaan ympäristönsä koordinaatteihin. Rakennusrungon keskelle muodostetaan atrium ja massaan tehdään toiminnallisuutta sisältäviä ulokkeita (pelastustie) ja syvennyksiä (katokset).

Pienimmän massan tarkoitus on kytkeä rakennus ympäröivään rakennuskantaan. Kaksikerroksisena rakennusosana se on samassa korossa viereisten olevien rakennusten kanssa. Korkeampien rakennusosien massat johtuvat suoraan tilaohjelmasta. Sadan huoneen hotellin vaatima ala ja tilavuus atriumtyyppisenä konfiguraationa näin pienellä tontilla korottaa rakennuksen väistämättä vähintään kuuden kerroksen korkuiseksi.

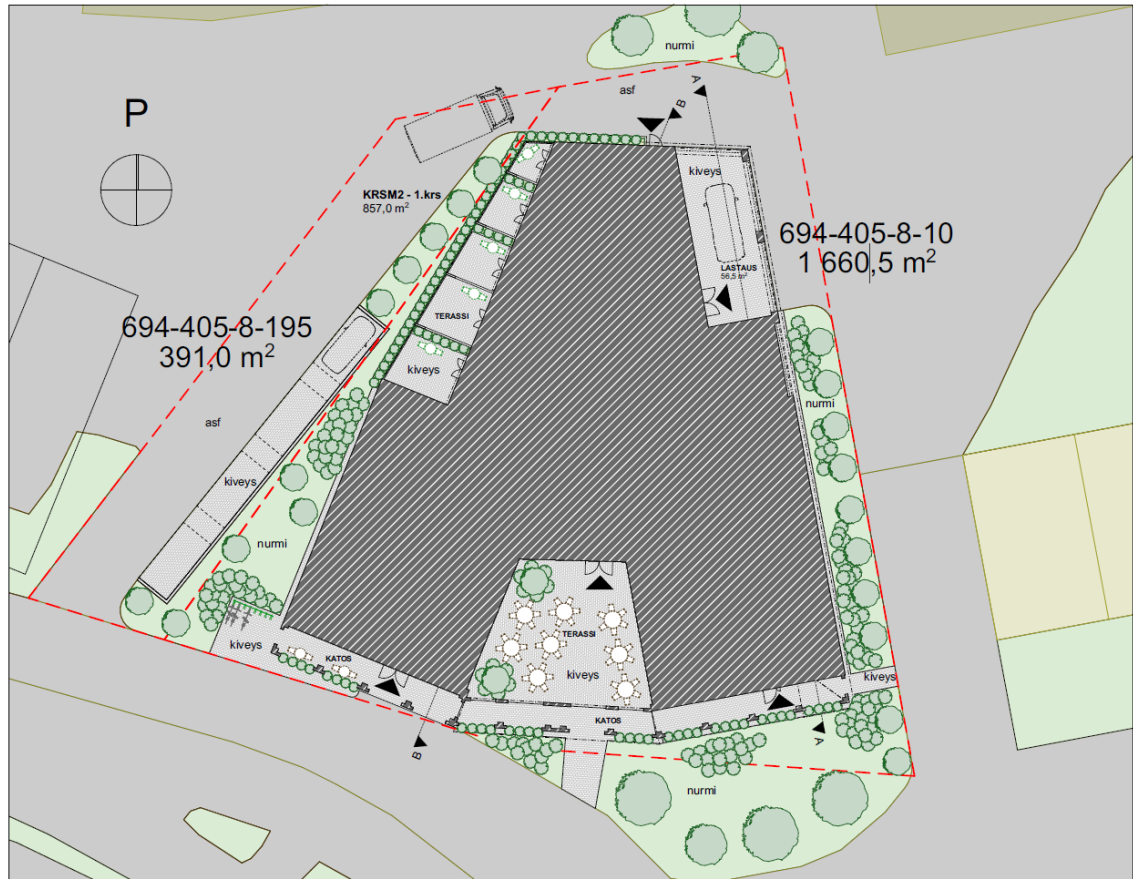
6.3 Tontinkäyttö ja pihasuunnitelma

Hotellille varattu kahden tontin alue on melko ahdas. Pienempää tonttia rasittaa alueen keskelle johtava kulkuyhteys, joka tässä suunnitelmassa säilyy lähes nykyisenkaltaisena. Kyseisen väylän varteen on osoitettu paikkoja saattoliikenteen lyhytaikaista pysäköintiä varten. Pidempiaikainen paikoitus on rajattu suunnittelutehtävän ulkopuolelle, sillä alueelta löytyy yksi pysäköintilaitos ja toinenkin on yleissuunnitelmassa hahmoteltu.

Hotellin huoltoliikenne on osoitettu rakennuksen koillisnurkkaan, katoksen alle. Katettua las-tausaluetta voivat käyttää pakettiautot ja pienemmät kuorma-autot. Hieman suuremmat kuljetukset voivat hyödyntää kääntöpaikkaa ja isoimmat yhdistelmät tonttien oikealla sivulla kulkevaa väylää, joka sekin yleissuunnitelmassa on kaavailtu säilytettäväksi. Yleissuunnitelmassa tonttien pohjoispuoli on osoitettu aukioksi, ja tontille johtava huoltoliikenne rasittaa sitä hieman.

Tämä on huomioitava yleissuunnitelman jatkokehityksessä joko rasitesopimuksella tai lohkomalla lisää tonttimaata liitettäväksi hotellin tonttiin.

Hotellin sisäpiha, ensimmäisen kerroksen huoneiden terassit ja tontin lounaisnurkan pyöräpajoitus on kivetty samalla punatiilellä kuin julkisivu, mutta muilta osin tonttia peittää nurmi. Nurmialueen tehtävänä on auttaa hulevesien hallinnassa laajalti asfaltoidussa ympäristössä.

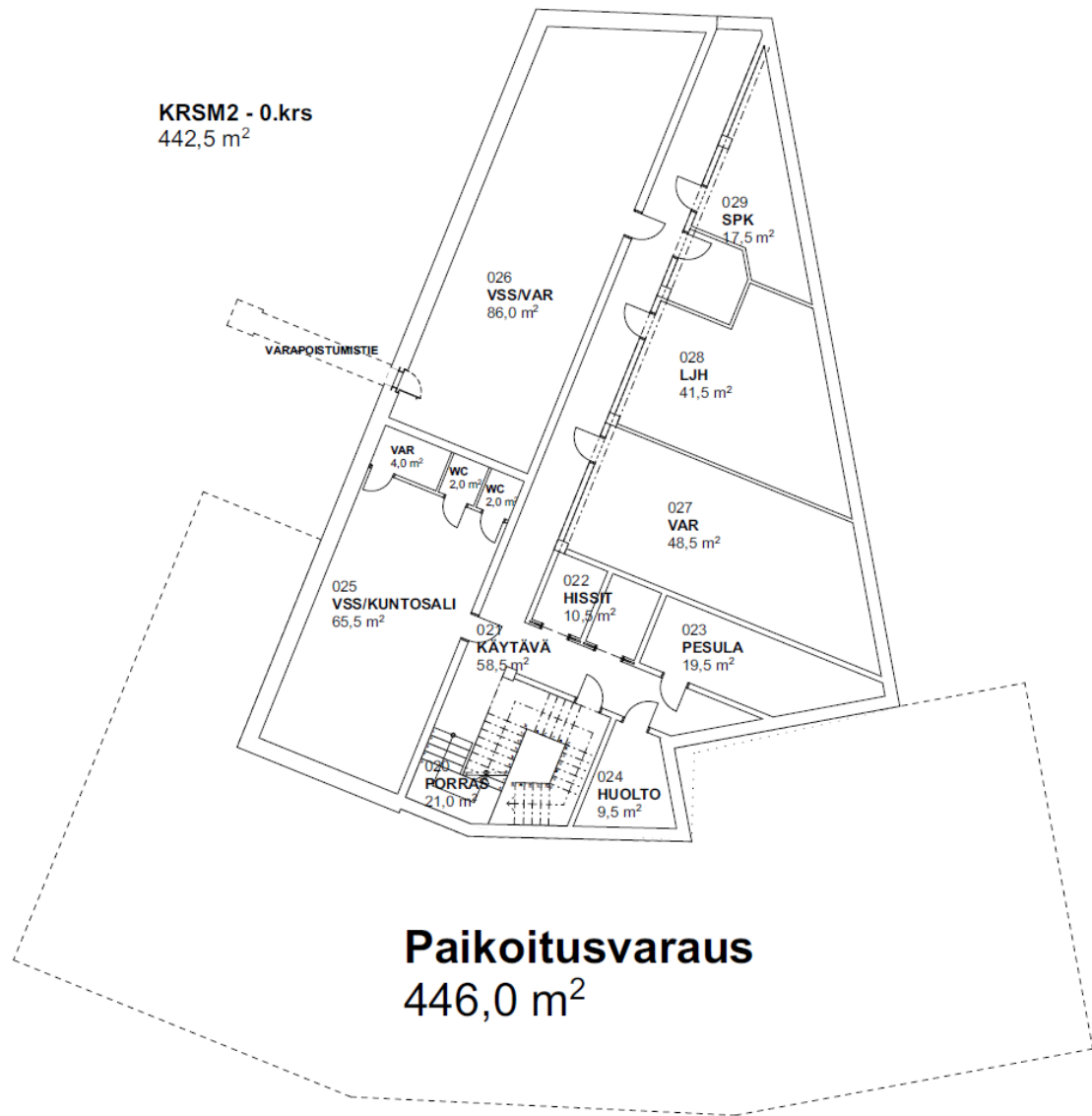
Kuva 33. Hotellin pihapiirros tonttijakoineen. Piirroksesta on havaittavissa ympäröivät asfalttikentät. Hotellia sen eteläpuolella reunustava käytäväkatos toimii rajana julkisen ja puoliyksityisen tilan välillä ja on osa sisäänkäyntien tilasarjoja.

6.4 Pohjapiirustukset

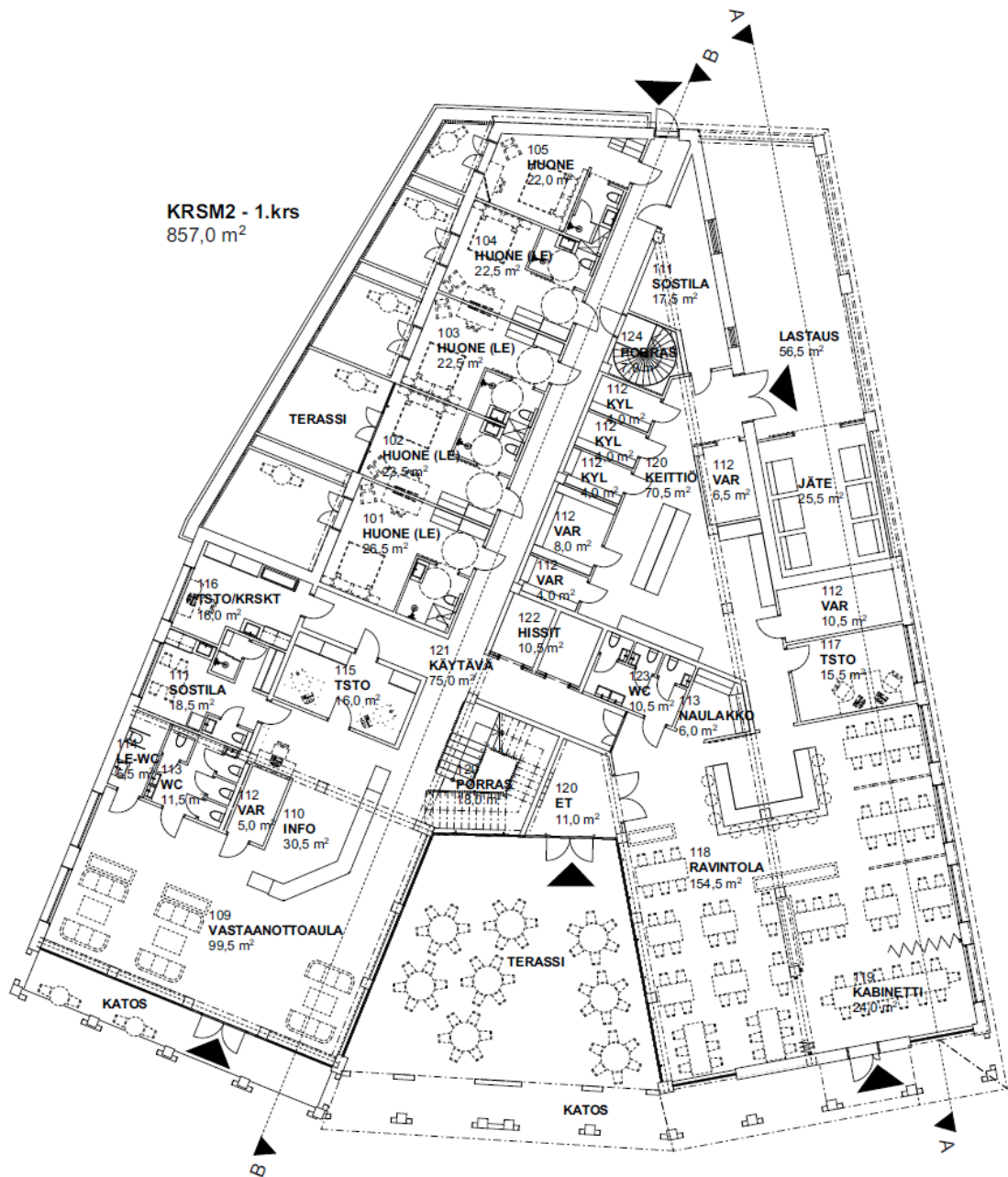
Tavoitteen mukainen hotelli aputiloineen sijoitettuna esitetylle tontille nostaa kerroskorkeuden huomattavasti yli alueen nykyisten rakennusten. Ensimmäiseen kerrokseen sijoitetaan viisi huonetta, joista neljä on mitoituksiltaan esteetöntä ja kerroksiin 2–6 yhteensä 92 huonetta, joista viidessä on huomioitu esteettömyys. Maanpäällisten, päätarkoituksen mukaisten kerrosten lisäksi hotellissa on väestönsuojan ja huoltotilojen muodostama kellarikerros sekä seitsemäs kerros, joka muodostuu ilmanvaihtokoneen ympärille. Ensimmäisessä kerroksessa sijaitsevat vastaanotto- ja kaikki ravintolatoiminnot. Toiseen kerrokseen sijoittuu majoitustilojen lisäksi kokoustoiminnot ja yhteiskäyttötila. Seitsemänteen kerrokseen sijoitetaan saunaosasto.

Pohjaratkaisu on suunniteltu hyvä toiminnallisuus huomioiden. Olennaisten toimintojen välillä on yhteys ja toisaalta rauhaa vaativat toiminnot on sijoitettu melunlähteistä mahdollisimman etäälle. Asiakkaan reitti on looginen.

Seuraavissa kuvissa pohjapiirroksia esitettyinä mittakaavassa 1:200. Kolmannen kerroksen pohjapiirros toistuu lähes samana kuudenteen kerrokseen asti. Huonelinjoissa 301 ja 302 (ks. kuva 37) olevat parvekkeet eivät toistu ylemmissä kerroksissa, joten parvekeovienkin tilalla ylemmissä kerroksissa on ikkuna.

Kuva 34. Kellarikerroksen päätoiminnot ovat kiinteistön huoltoon ja pelastautumiseen liittyviä. Väestönsuojan suojaosa ylittää 90 m², joten se on jaettava kahteen osaan. Varapoistumistie löytyy kummastakin osiosta.

Kuva 35. Maantasokerroksessa on vastaanottoaula ja ravintolatoiminnot sekä pääosa henkilökunnan tiloista. Neljä kiinteistön viidestä esteettömästä huoneesta sijaitsee täällä.

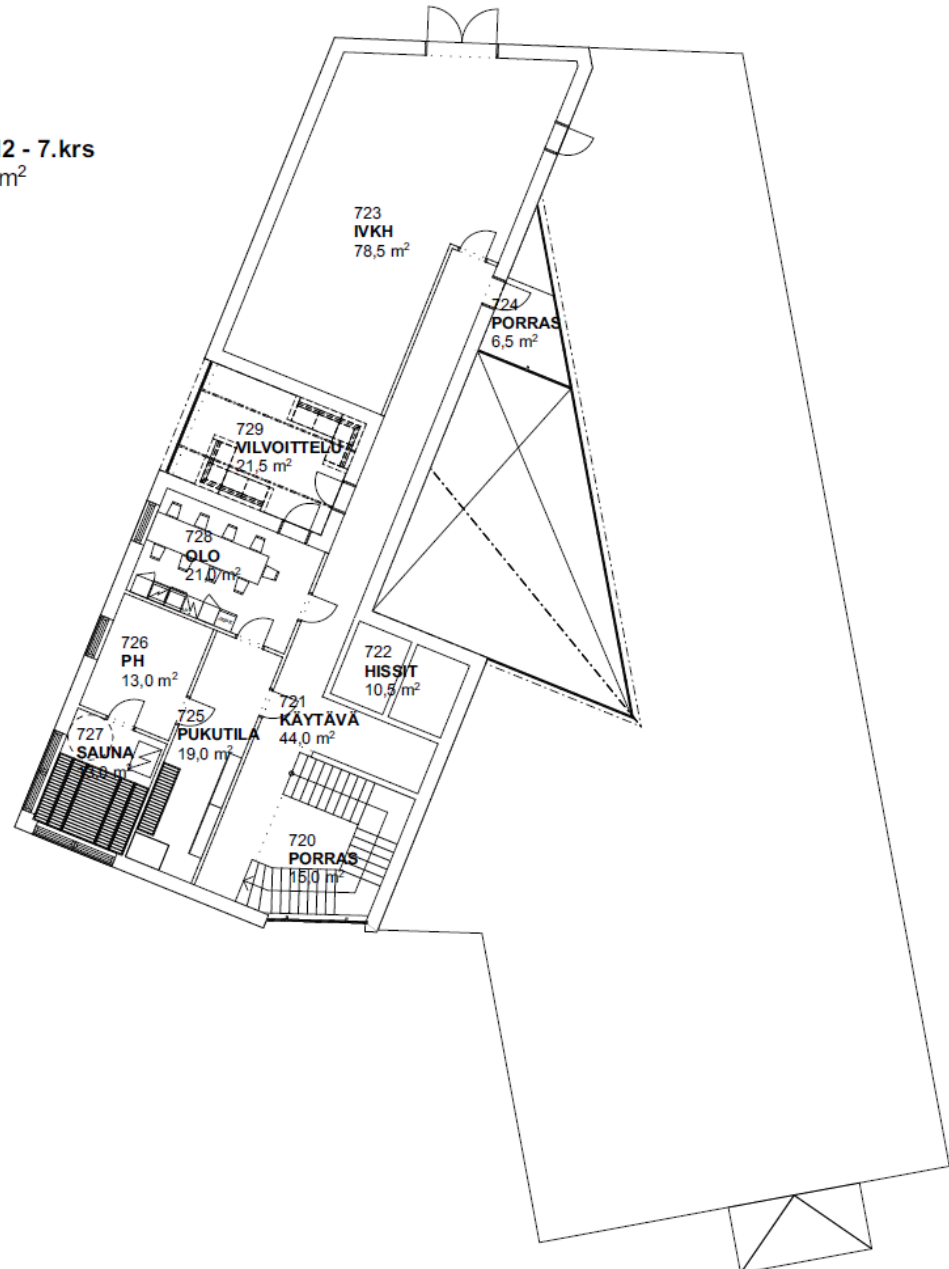

Kuva 36. Toisessa kerroksessa sijaitsee huoneiden lisäksi kokousosasto ja majoittujien yhteiskäyttötila. Kokousosasto on yhdistettävissä yhdeksi isoksi tapahtumatilaksi, joka palvelee jopa 200 vierasta. Se on sijoitettu matalaan rakennusosaan tapahtumatilaa suurempien jänneväliden vuoksi, aivan kuten sen alla oleva aulakin.

Kuva 37. Kerrokset 3.-6. ovat majoituskerroksia. Ne ovat muutoin keskenään identtisiä, mutta huoneiden 301 ja 302 terassi ei jatku ylemmissä kerroksissa. Kaikissa kerroksissa on huonesiivouksen kerroskeittiö.

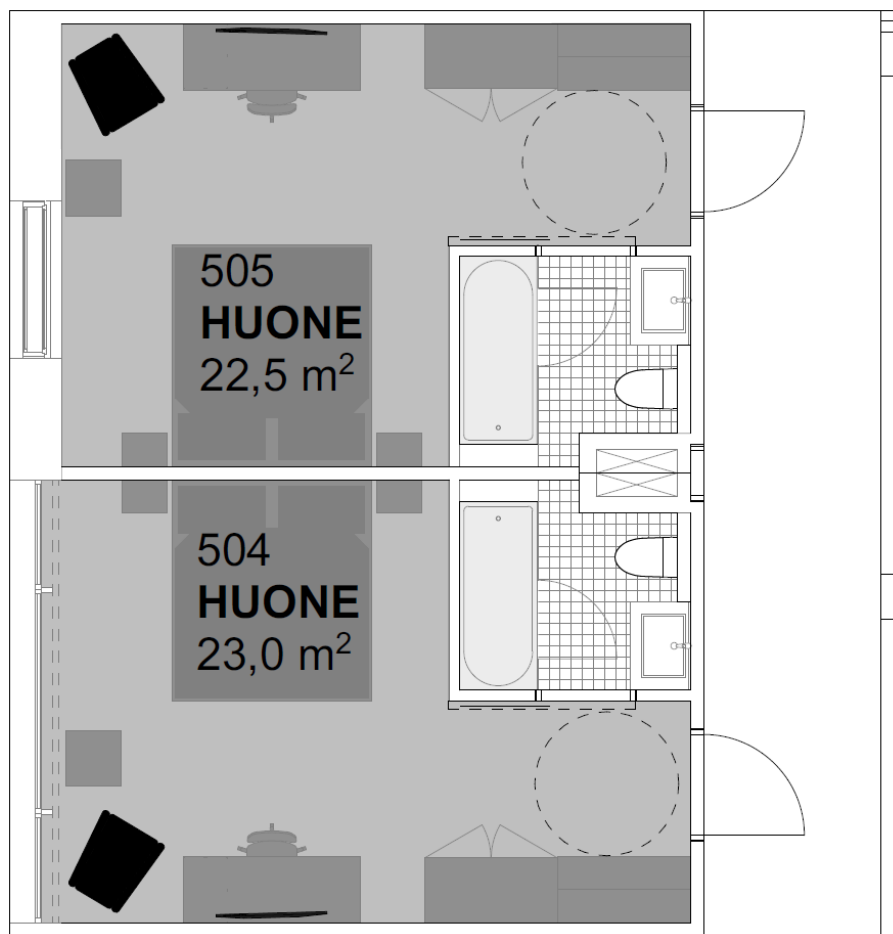
KRSM2 - 7.krs
268,5 m²

Kuva 38. Seitsemännessä kerroksessa sijaitsee talon ilmanvaihdon konehuone ja huikeat näkymät tarjoava saunaosasto. IV-konehuoneen vaakarakenteet huomioivat laitteistosta lähtevän rakenteellisen melun.

6.4.1 Tyypihuone

Pääosa huoneista joko kopioita tai peilikuvia toisistaan. Toistuvan tyypihuoneyksikön muodostaa kaksi toisiaan peilaavaa huonetta. Huoneen kokonaispituus on 5680 mm ja leveys 4000 mm. Kylpyhuone vie alasta noin 4 neliometriä ja tyypihuoneen kohdalla siinä ei ole invamitoitusta. Vapaata korkeutta huoneella on 3100 mm. Huone on siis ainakin referenssimateriaaliin verrattuna hyvin tilava. Kaikki tyypihuoneet on mitoitettu 1800 mm leveän parivuoteen mukaan ja suurimmassa osassa on kylpyamme. Huoneessa on suuri työpöytä etätyöpistettä varten ja runsaasti kaappitilaa. Työn havainnekuvaosiossa on mallihuone (ks. kuva 51).

Kuva 39. Tyypihuoneyksikkö rakennuksen länsisivulla, viidennessä kerroksessa.

6.5 Julkisivut

Hotellin pääjulkisivu aukeaa etelään ja sen pidemmät sivut tarjoavat näkymiä hotellihuoneista itä-koilliseen sekä länsiluoteeseen. Länteen avautuvan suuren julkisivun aukotus on toistuvaa ja rauhallista, ja seinän monumentaalisuutta rauhoittavat sitä keskeltä halkova lasiaihe ja matalamman rakennusosan tuoma kontrasti. Suuremman seinäosuuden pienemmät aukotukset ja pienemmän rakennusosan suuret, kaarelliset ikkunat luovat keskenään jännitteisen mittakaavan. Julkisivun erikorkuiset massat rikkovat rakennuksen hahmoa ja tuovat lähemmäs ihmisen mittakaavaa.

Kuva 40. Julkisivu länteen

Itäpuolen julkisivun rappaus alkaa toisesta kerroksesta ja sitä kehystää tiilimuurattu pinta joka sivultaan. Rapattu seinä keventää rakennuksen muutoin yksiaineista julkisivupintaa. Rapatun julkisivun aukotuksen järjestystä on hienovaraisesti rikottu tiiliihaiden ja ikkunoiden leikkisällä vuoropuhelulla. Ikkunamaailma eroaa puitejärjestelmänsä ansiosta muutoinkin länsipuolen vastaavasta. Itäisen julkisivun vaikutelma on maantasokerrosta huomioimatta asteen verran monotonisempi kuin länsisivulla.

Kuva 41. Julkisivu itään

Eteläistä pääjulkisivua jakaa keskellä suuri lasiaihe. Matalampi rakennusosa, siitä jatkuva kaari-käytävä ja rapatusta julkisivusta ulos työntyvä parvekelinja tuovat tiiliihilleen yksityiskohtia muutoin korkeampiin koruttomiin rakennusosiin. Rakennuksen matalampi osa tuo julkisivuihin kontrastia myös sen suuren aukotuksen ansiosta. Tälläkin julkisivulla on runsaasti tasoeroja, jotka inhimillistävät mittakaavaa ja hajottavat rakennuksen massaa.

Kuva 42. Julkisivu etelään

Pohjoisjulkisivun hahmo koostuu monesta toisiaan kontrastoivasta osasta. Keskeisen tiilitornin geometriaa rikkoo materiaaliltaan eroava rapattu rakennusosa ja muodoltaan vaakasuuntainen matalampi rakennusosa. Matalamman rakennusosan muista eroava kattokaltevuus pehmentää hieman muuten ankaria pysty- ja vaakalinjoja. Kaariaiheet toistuvat ensimmäisen kerroksen huoneiden terasseja rajaavissa seinissä.

Kuva 43. Julkisivu pohjoiseen

6.5.1 Julkisivuote ja materiaalit

Julkisivuissa toistuu ympäristönsä materiaalipaletti. Päämateriaali, tiili, oli myös yksi työlle asetetusta lähtökohdista. Se on materiaalina hyvin rehellinen ja luonnollinen, ja se sopii kohdealueen ilmeeseen. Käytetty tiili on liekkivaaleaa, tyyppiltään NRT ja kooltaan 270x130x75mm. Muuraustapa on pääosin ½-kiven juoksuladonta ja väliin jää käsittelemätön tasasauma. Julkisivun tiilimuuratut kaariaiheet ja muu aksentointi on toteutettu matalammille sivuilleen käännettyin tiiliin. Kyseiset tiilikerrokset ovat näin noin 55 mm tavallista ladontaa korkeampia.

Toinen hallitseva seinämateriaali on vaalean hiekan sävyinen rappauslaasti. Harmaan beige sävy sointuu ympäristön rapattujen rakennusten vaaleaan ja keltaiseen väriin. Rapattu pinta toimii

hienosti yhteen myös tiilipinnan kanssa. Näiden materiaallinen aitous on keskenään lähes samalla tasolla.

Kolmas, etelän ja lännen suuntaan aukeavia julkisivuja hallitseva materiaali on lasi. Lasijulkisivuja käytetään suunnitelmassa korostamaan tiilen rustiikkisuutta ja tuomaan valoa rungon sisäosiin sekä atriumiin. Lasikentät toimivat myös massiivisia tiilipintoja jakavina elementteinä. Kaikissa ikkunapinnoissa on selektiivilasia. Lasin ääneneristävyys tulee yleissuunnitelman melukartan²⁸ mukaisesti mitoittaa 55 dB:n keskiäänitason mukaan.

Kohteen materiaalivalikoimassa on edellisten lisäksi myös hieman pystysuuntaista puuverhousta ja kaikki julkisivun metallipinnat on maalattu tumman harmaaksi. Katemateriaaliksi suunnitelmaan on valikoitunut loiviin kattoihin hyvin soveltuva bitumikermi²⁹.

Kuva 44. Julkisivuotteita

6.6 Rakenne

Hotellin runkorakenne koostuu kantavista seinistä, pilareista, palkeista ja ontelolaatoista. Pääsääntöisesti rakenteen ulkokehän muodostaa betonielementtiseinä, jota verhoaa paikalla muurattu tiiliseinä tai eristerappaus. Atriumia rajaavan sisäkehän ja suuremman lasijulkisivun pystyrakenne koostuu pilari-palkki-järjestelmästä. Korkeampien majoitusosien runko on hoikka ja

²⁸ Riihimäen asemanseudun yleissuunnitelma. s.28

²⁹ RT-kortti 103313, Loivat bitumikermikatot

mahdollistaa melko lyhyet jännevälit – ontelolaatan pituus on siellä vain noin kahdeksan metriä. Matalamman, aulan ja kokoustilat sisältävän rakennusosan rakennejärjestelmä poikkeaa tästä hieman, sillä siellä tarvitaan paljon avointa tilaa. Jänneväli siellä on noin 12 metriä. Hotellin vaakarakenne on toteutettu 320 mm paksuin ontelolaatoin. Julkisivun lasijärjestelmä on toteutettu kolmikerroksisin eristyslaselementein, joilla saavutetaan 0,91 W/m²K u-arvo.

Rakennus on jaettu toiminnallisiin palo-osastoihin määräysten mukaan. Suurimman, noin 640 m² laajuisen osaston muodostaa atrium ja siihen liittyvät käytävät. Rakennuksen sisällä on kaksi omaksi palo-osastokseen rajattua kuilua; hissikuilu ja varatieporras. Paloporras rajautuu yhdeltä sivultaan atriumiin paloa eristävällä lasiseinällä (EI60). Tämän lisäksi hotellin eteläpäädyn parvekelinjassa on toinenkin varatie; lattialuukku. Hotellissa on kerrosalan mukaan mitoitettu ja S1-luokan väestönsuoja.

Kuva 45. Leikkaus A-A

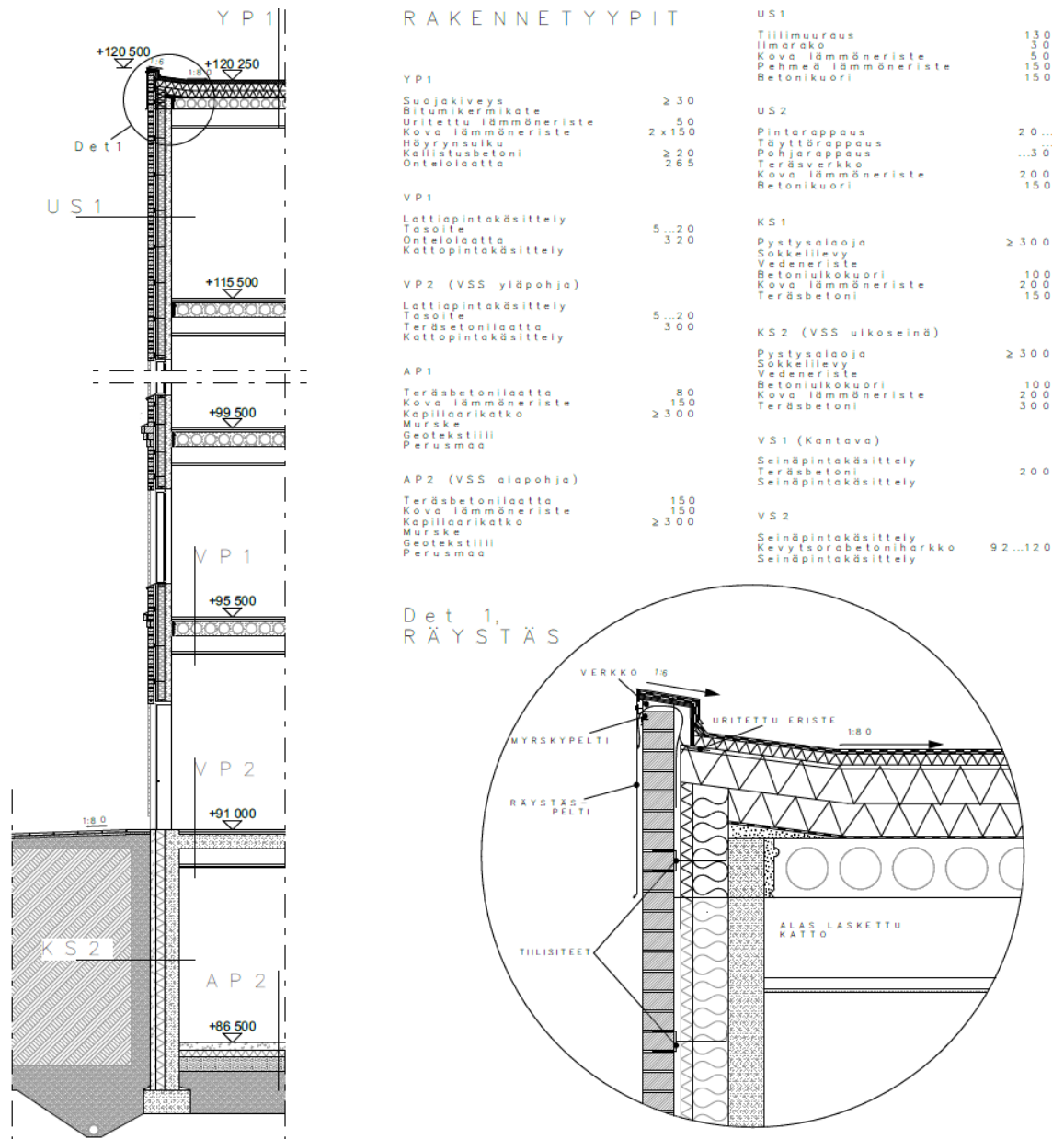
Kuva 46. Leikkaus B-B

Rakennuksen kerroskorkeus on muualla neljä metriä, paitsi ensimmäisessä kerroksessa 4,5 metriä. Tämä tuo aulaan sekä ravintolatilaa tilallisuutta ja näyttävyyttä. Rakennuksen sisäiset kantavat seinät ovat teräsbetonia ja huoneiden väliset seinät harkkorakenteisia. Levytetty tai db-pontillinen kevytsorabetoni-harkkoseinä ja teräsbetoniseinä eristävät ääntä vähintään 55dB. Nämä täyttävät ympäristöministeriön asetuksessa esitetyt vähimmäisvaatimukset³⁰.

Hotellirakennus on suunniteltu täyttämään A-energialuokan vaatimukset. Kantavat ulkoseinära-kenteet ovat lähes passiivirakenteita, mutta lasijulkisivujen osalta tulee tehdä kompensoivia toimenpiteitä. Rakennus voidaan liittää kaukolämpöverkkoon ja sen tasakaton koko alalle on asennettavissa aurinkopaneeleita. Kaikissa ikkunaelementeissä on selektiivilasi, joka auttaa hillitsemään jäädytystarvetta. Lasijulkisivukin on toteutettavissa paremmin lämpöä eristävillä lasielementeillä, mutta tällöin lasiprofiili on hieman paksumpi. Julkisivun tiilimuuraus on toteutettavissa kierrätysmateriaalein.

³⁰ Ympäristöministeriön asetus (796/2017) rakennuksen ääniympäristöstä

6.6.1 Rakenneleikkaus ja räystäsdetalji

Kuva 47. Rungon rakenteelliset ratkaisut ovat hyvin yksinkertaisia.

6.7 Havainnekuvat

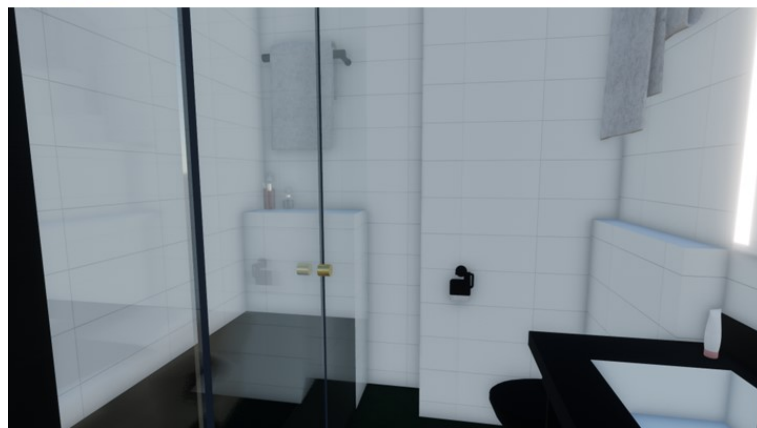
Kuva 48. Havainnekuva pohjois-luoteen suunnasta. Rakennuksen hahmo on huomattavasti hoikempi pohjoisen suunnasta tarkasteltuna.

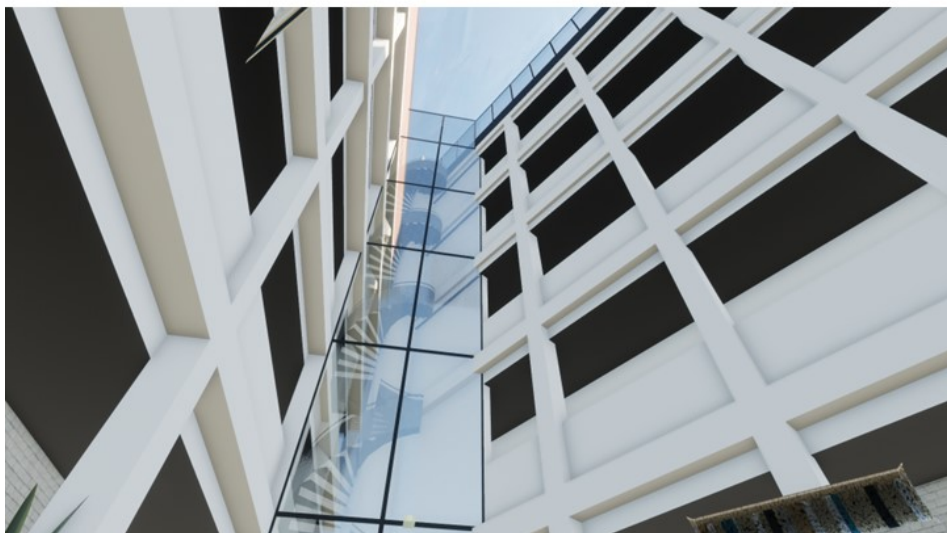
Kuva 49. Havainnekuva lounaan suunnasta. Tästä suunnasta tarkasteltuna massassa ja julkisivun materiaalien käsittelyssä on paljon vaihtelua.

Kuva 50. Havainnekuva koillisen suunnasta. Rapatun julkisivun klassiseen aukotukseen on tuotu leikkisyyttä ja jännitteisyyttä pienin sivusiirroin.

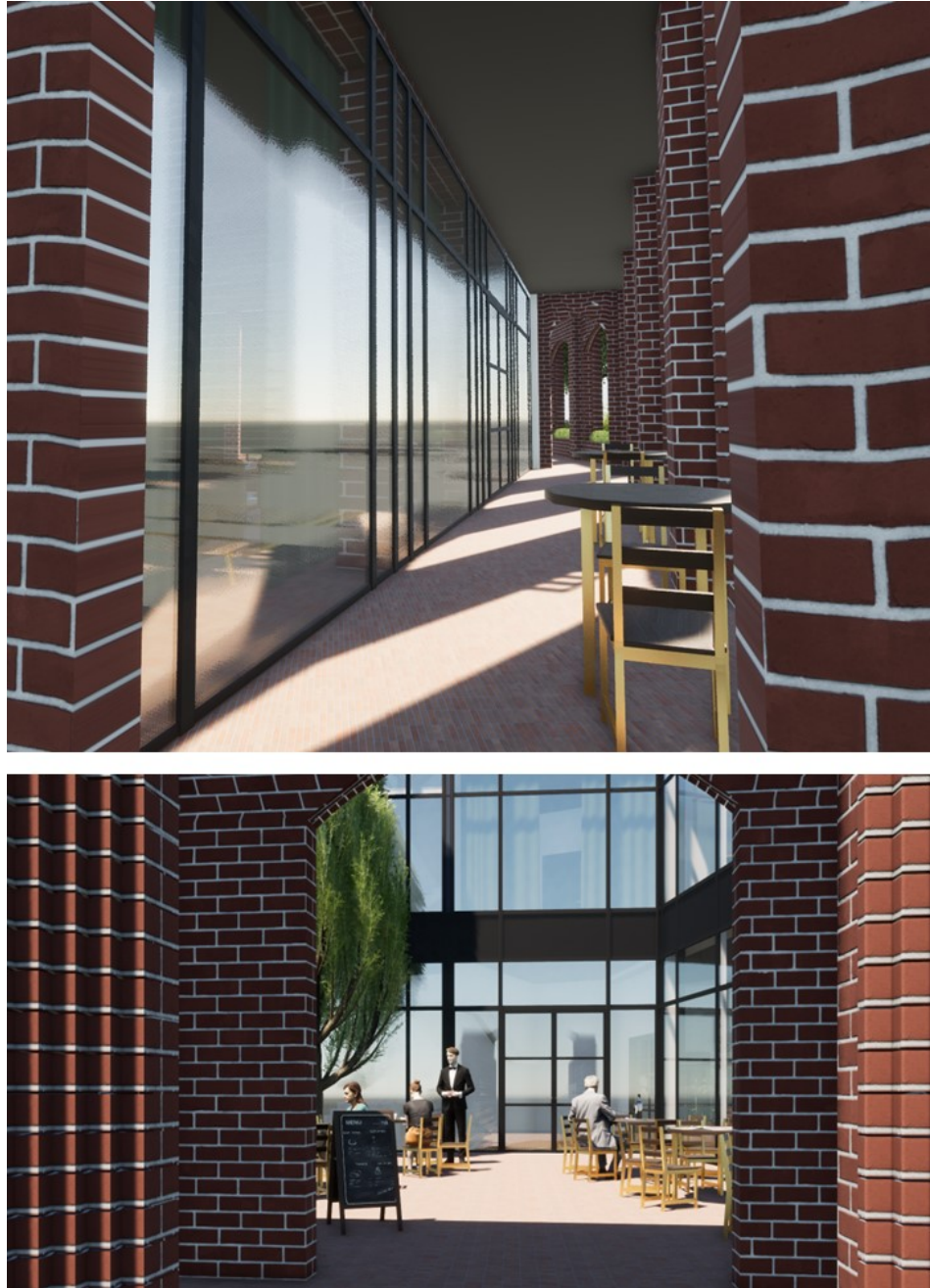
Kuva 51. Tyyppihuone ja sen kylpytila.

Kuva 52. Hotellivieraiden yhteiskäyttötila atriumissa. Tila on hotellin sydän.

Kuva 53. Vastaanottoaula ja ravintolasali. Huonekorkeus tuo tiloihin avaruutta ja arvokkuutta.

Kuva 54. Tiilen ja lasin liitto rakennuksen arkkitehtuurissa. Pääsisäänkäynnin katoksen alla oleva lasijulkisivu (ylhällä) ja ravintolan pääsisäänkäynti terassin läpi sisäpihalla. Lasi ja tiili kontrastoivat toisiaan.

7 Yhteenveto

Opinnäytetyön tutkimusaihe oli pienen keskitasoisen hotellin suunnitelma Riihimäen asemanseudulle. Lisämääreiksi suunnitelmalle esitettiin tiiliarkkitehtuurin hyödyntäminen ja vaihtoehtoisen sijoituspaikan ehdottaminen. Opinnäytetyön toteutusta varten keräsin lähtötietoja ja referenssimateriaalia, joita analysoin työn edetessä. Päätelmieni pohjalta laadin luonnostasoisen suunnittelumateriaalin, joka esitellään kohdassa 6. Analyysi ja saavutetut päätelmät ovat henkilökohtaisen tulkintani tulos, joten itse suunnitelmakin heijastelee näin yksilön mieltymyksiä ja näkemyksiä.

Työn toteutus onnistui suunnitellusti, mutta on selvää, että opinnäytetyöhön varatun aikaresurssin puitteissa oli tehtävää paljon karsintaa ja priorisointia. Aihe on mielenkiintoinen ja tutkimus olisi vienyt paljon tässä esitettyä syvemmälle. Koen, että sekä historiallinen osuuteen, että ulkoarkkitehtuurin tutkimiseen minulla olisi vielä paljon annettavaa. Tilasuunnittelussa ja hotellityypologian tutkimisessa onnistuin mielestäni ansiokkaasti.

Suunnittelussa pyrin noudattamaan kaikkia suunnittelua ohjaavia lakeja ja asetuksia sekä hyödyntämään asiaan liittyviä ohjeistuksia. Majoitusrakennuksen suunnittelua ohjaakin ilman muuta moni esimerkiksi asuinrakennuksen suunnitteluun liittyvä laki, mutta tiettyjen toimintojen mitoitus ja sijoittelu on melko vapaata. Liiketoiminta, joka tässä arkkitehtuuriin keskittyvässä suunnitelmassa jää vähemmälle huomiolle, asettaa varmasti omat realiteetit lopulliselle muodolle kuten asuinrakentamisessakin.

Joka tapauksessa suunnitelma toimii vähintäänkin hyvänä vertailukohteena lopullista toteutusta suunnitellessa. Siitä on mahdollista poimia huomioita myös toiseen paikkaan sijoitettavaan saman tasoisen hotellirakennuksen suunnitelmaan.

Lähteet

Aaro Rytty. 2021. Kestävä kehitys haastaa rakennusalaan. Rakennustekniikka-lehden verkkojulkaisu. <<https://www.ril.fi/fi/rakennustekniikka/kestava-kehitys-haastaa-rakennusalaan.html>> Luettu 29.4.2023

Archdaily.com. Verkkosivusto.
<<https://www.archdaily.com/910778/arc-koichi-takada-architects>>
<<https://www.archdaily.com/956858/mia-dorcol-apartments-zabriskie-studio>>
Luettu 29.4.2023

Brickarchitecture.com. Verkkosivusto.
<<https://brickarchitecture.com/projects/arc-koichi-takada-architects>> Luettu 20.3.2023

Folks Hotel Konepaja. Verkkosivusto. <folkshotel.fi> Luettu 10.3.2023

Galerie Anhava. Verkkosivusto.
<<https://anhava.com/2022/06/gronlund-nisunens-facade-relief-revealed/>> Luettu 26.4.2023

Geologian tutkimuskeskuksen karttapalvelu <gtkdata.gtk.fi> Luettu 18.1.2023

Korpelainen, Heini; Kaukonen, Hille & Räsänen, Jaana. 2004.
Arkkitehtuurin ABC. Helsinki: Art-Print Oy

Laki majoitus- ja ravitsemustoiminnasta 308/2006. Annettu Helsingissä 28.4.2006.

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt. Kohde 1920. Museovirasto.
<http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1920> Luettu 18.1.2023

Rautiainen, Mirva & Siiskonen, Mika. 2020.
Hotellivaraukset: majoitusala tutuksi. Helsinki: Hansaprint Oy

Riihimäen asemaseudun yleissuunnitelma. Verkoaineisto. 16.1.2020.
<<https://www.riihimaki.fi/uploads/2021/10/f03edbc2-riihimaen-aseuseudun-yleissuunnitelma.pdf>> Luettu 22.1.2023

Riihimäen kaupungin asunto-ohjelma. Verkoaineisto. 6.6.2022.
<https://www.riihimaki.fi/uploads/2022/06/4a68b062-asunto-ohjelma_2023-2025_.pdf>.
Luettu 28.4.2023

Riihimäen kaupunginmuseo. Verkkosivusto.
<<https://www.riihimaenkaupunginmuseo.fi/tutki-ja-opi/museomme/riihimaen-historiaa-lyhyesti/>> Luettu 18.1.2023

Riihimäen kaupungin verkkosivusto. Kuntakortti.
<<https://www.riihimaki.fi/vaikuta-ja-tutustu/tietoa-riihimaesta/>> Luettu 18.1.2023

Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt. 2020. Riihimäen kaupunki.
Vantaa: T-Print Painotalo Oy

Ronstedt, Manfred & Frey, Tobias. 2014.
Construction and Design Manual: Hotel Buildings. Berlin: DOM Publisher

Rutes, Walter A.; Penner, Richard H. & Adams, Lawrence. 2001.
Hotel design, planning and development. Amsterdam: Elsevier Science & Technology Books

RT-kortisto. Rakennustieto

103131, Rakennuksen paloluokan määrittäminen ja keskeiset palotekniset vaatimukset. 2019.

103140, Henkilöstötilat. 2020.

103313, Loivat bitumikermikatot. 2020.

92-11173, S1-luokan teräsbetoniväestönsuoja. 2015.

94-11254, Ammattikeittiöt. 2017.

94-10554, Hotellit ja motellit. 1994.

96-10656, Esitys- ja informaatiotilat. 1998.

94-11164, Ravintolat ja kahvilat. 2014.

91-11257, Saunan tilojen suunnittelu. 2017.

91-10971, Siivoustilat. 2009

RT-kortisto. Asuntosuunnittelun korttisarja. Rakennustieto.

Valtioneuvoston asetus 241/2017 rakennuksen esteettömyydestä.
Annettu Porvoossa 4.5.2017.

Ympäristöministeriön asetus 1008/2017 asuin- majoitus- ja työtiloista.
Annettu Helsingissä 24.11.2017.

Kuvalähteet

- 1 & 3 Maanmittauslaitoksen asiointipalvelu. Verkkosivusto.
<<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>>. Luettu 20.2.2023
- 2 Museoviraston karttapalvelu. Verkkosivusto. Kohdetunnus 1920.
<<https://www.rky.fi>> Luettu 18.1.2023
- 4 Google maps. Verkkosivusto.
<<https://www.google.com/maps>> Luettu 24.3.2023
- 5–7 Riihimäen Asemaseudun yleissuunnitelma. 16.1.2020. Verkkojulkaisu.
<<https://www.riihimaki.fi/uploads/2021/10/f03edbc2-riihimaen-asebaseudun-yleissuunnitelma.pdf>>
- 8 Rutes, Walter; Penner, Richard H & Adams, Lawrence. 2001. Hotel Design, Planning and Development. Amsterdam: Elsevier Science & Technology Books
- 9 RT-kortti 94-10554 Hotellit ja motellit. Rakennustieto. 1994.
- 15 JKMM Architects. Verkkosivusto. Folks Hotel Konepaja. <jkmm.fi/work/the-folks-hotel-konepaja> Luettu 10.3.2023
- 20 Archdaily. Verkkosivusto. Projekti ARC. <<https://www.archdaily.com/910778/arc-koichi-takada-architects>> Luettu 14.4.2023
- 21 Brickarchitecture. Verkkosivusto. Projekti ARC. <<https://brickarchitecture.com/projects/arc-koichi-takada-architects>> Luettu 14.4.2023
- 22 Koichi Takada Architects. Verkkosivusto. Projekti ARC. <<https://koichitakada.com/projects/arc/>> Luettu 15.4.2023
- 23–24 Archdaily. Verkkosivusto. Projekti Mia Dorcol Apartments. <<https://www.archdaily.com/956858/mia-dorcol-apartments-zabriskie-studio>> Luettu 29.4.2023

- 25 Ricardo Bofill Taller de Arquitectura. Verkkosivusto. Projekti Family House.
<ricardobofill.com/projects/family-house-2> Luettu 29.4.2023
- 26 & 28 Kuvien taustalla ote Riihimäen karttapalvelun aineistosta. Verkkosivusto.
<<https://kartta.riihimaki.fi/ims/>> Luettu 29.4.2023
- Muut kuvat Mika Laine

Liitteet

Tehtävänanto

Metropolia Amk

Rakennusarkkitehtuuri

Opinnäytetyö

Ohjaavat opettajat: Jorma Lehtinen, Jarkko Könönen

Ryhmä: TXR19S1

9.1.2023

Opintojakson suorittaminen:

- tutkimuskysymyksen laatiminen ja suunnittelutehtävän rajaus
- luonnostasoinen hotelli/majoitusrakennuksen arkkitehtisuunnitelma
- opinnäytetyössä saavutettujen johtopäätösten soveltaminen suunnittelussa
- opiskelija toimii tutkivana opiskelijana, mikä edellyttää aktiivista roolia suunnittelussa ja tiedonhankkimisessa -
- osallistuminen ohjaus- ja seminaaritilaisuuksiin
- suunnittelutehtävä tehdään itsenäisesti yksilötyönä

Arviointiin vaikuttavat:

- suunnitelman toimivuus, tarkoituksenmukaisuus ja sen arkkitehtoninen kokonaisilme
- rakennusarkkitehdin tietotaidon osoittaminen opinnäytetyössä
- toiminta tutkivana opiskelijana
- esitystapa, argumentointi ja viestintä

HARJOITUSTYÖN TAUSTAA

Riihimäen asemanseutu on aktiivisen kehittämisen kohteena. Kaavoituksen keinoin vanhan ratapihan alueen käyttötarkoitusta muutetaan. Sinne on suunniteltu osoitettavaksi keskustatoimintoja, eli erilaista liiketoimintaa sekä asumista. Alueella sijaitsee useita 1900-luvun taitteen ratarakennuksia ja se on inventoitu RKY-listaukseen. Samalla kun rakentamisen mittakaava kasvaa, kaupunkikuva ja kaupungin painopiste muuttuu.

Tilanne vaatii myös palveluiden kehittämistä ja lisäämistä. Samalla kun pikkukaupungin vetovoima ja samalla asukasmäärä kasvaa, on lisättävä mm. majoitustoimintaa. Riihimäellä on tällä hetkellä kaksi toimivaa hotellimajoitusta tarjoavaa yritystä; 83:n huoneen Teatterihotelli ja 50:n huoneen Seurahuone. Nämä rakennukset ovat tulossa käyttöikänsä päähän ja on tutkittava vaihtoehtoja massiiviselle peruskorjaukselle. Sijaintinsa vuoksi juuri asemanseutu sopii tämän pohdinnan vaihtoehdoksi.

Alueen eteläosassa on voimassa oleva, vuonna 1973 laadittu asemakaava, jossa siihen on osoitettu linja-autoasema sekä paikoitusta. Tämä asemakaava ei koskaan toteutunut. Alueen pohjoisosa on vuonna 1992 kaavoitettu liike- ja toimistorakentamiselle, mutta sinnekään ei ilmeisesti maanomistajauskiistojen vuoksi ole toteutunut yhtäkään uutta hanketta. Nyt, vuonna 2020 alueelle on valmistunut uusi viitesuunnitelma, jossa sinne on osoitettu myös hotellitoimintaa. Alueelle laaditaan uusi asemakaava suunnitelmien ja sopimusteknisten asioiden varmistuessa – suunnitelma on jo hyväksytty poliittisissa elimissä. Viitesuunnitelmissa hotelli on sijoitettu veturitallien yhteyteen, mutta alueella on useampiakin vaihtoehtoja. Lähemmässä tarkastelussa paremmaksi sijainniksi on osoittautunut veturitallien eteläpuolella oleva tontti.

Tehtävänanto

Tontin koko on n. 1600 m² ja alustavasti sille on osoitettu 5000 krs-m² rakennusoikeutta. Tontti on yksityisen omistuksessa, mutta kaupunki on jo alustavasti sopinut kaupoista.

Tontti on melko tasainen, maasto kohoaa melko jyrkästi noin metrin ihan sen luoteisnurkassa. Tontilta on vastikään purettu vanha, puurunkoinen omakotitalo. Tontti on muutamaa vanhaa koivua lukuun ottamatta vailla kasvillisuutta. Naapuritonteilla löytyy VR:n vanha lennätinkonepaja (lännessä), veturitallit (pohjoisessa) ja vanha aseman postitalo (idässä). Veturitallit ja lennätinkonepaja on suojeltu Rautatiesopimuksella vuonna 1998. Tonttia ympäröi kaikilta suunniltaan asfaltoitu piha-alue ja se liittyy tieverkkoon alueen länsisivulla kulkevan tieosuiden kautta.

OPINNÄYTETYÖ: Majoitusrakennus

Tehtävänä on suunnitella sadan huoneen keskitason (kolmen tai neljän tähden) hotelli- ja ravintolakokonaisuus. Tilaohjelmaan kuuluu toimintaa palvelevia tiloja kuten keittiö, henkilökunnan sosiaalitilat, toimistot, tekniset tilat ja IV-konehuone. Maanalainen pysäköintiratkaisu. Hotellirakennuksen toiminnot palvelevat niin asukkaita, kuin ulkopuolisia asiakkaitakin.

Hotellin saavutettavuuteen sekä toimintojen ja tilojen järjestämiseen tulee kiinnittää erityistä huomioita. Yhdistyminen ympäröivään liikenneverkkoon tulee toteuttaa loogisesti ja selkeästi. Asema-aukion toisella puolella on pysäköintilaitos ja kehityksen kohteena olevalle ratapihalle on niin ikään osoitettu vastaava, jotka vaikuttavat kiinteistön oman pysäköintiratkaisun laajuuteen.

Hotellin suunnittelussa tulee huomioida erityisesti toiminnallisuus, mutta myös sijainti RKY-alueella sekä rakennuksen arkkitehtuuri. Sijaintinsa vuoksi rakennus tullaan väistämättä liittämään Riihimäen identiteettiin.

Rakennus on noin kuusi- tai seitsemänkerroksinen.

Hotellirakennus edustaa korkeatasoista arkkitehtuuria. Ympäröivän rakennuskanta ja piha-alueet yhdistyvän suunnitelmassa yhteneväksi kokonaisuudeksi.

Lopulliset tulosteet:

Harjoitustyöstä laaditaan pystysuuntaiset 700 x 1000-kokoiset esittelyplanssit, jotka sisältävät seuraavat asiakirjat:

- selostus ja diagrammeja, keskeisten suunnitteluratkaisujen kuvaus (Esim. rakenneaksonometria)
- sijainti 1:2000 ja asemapiirros 1:500, koko tontin käyttö, rakennuksen vesikatto ja varjostukset lounaasta 45°
- 1. kerroksen pohjapiirustus ja pihapiirustus koko tontista (1:200)
- kaikkien oleellisten kerrosten pohjapiirustus (1:200)
- julkisivut (1:200): väritettyinä ja varjostettuina (huom. ympäröivä maasto)
- poikkileikkaus (1:200): suunnitelman kannalta tilallisesti kiinnostavasta kohdasta (huom. ympäröivä maasto)
- rakenneleikkaus (1:50): sisältää liittymän perustasoon, ikkunasovituksen ja räystäään
- detailjotteita (1:10, 1:5): määrä, mittakaava ja luonne riippuvat arkkitehtonisesta ratkaisusta
- julkisivuote (1:50): sisältää arkkitehtuurin kannalta tärkeät materiaalit ja värit sekä niiden liittymisen toisiinsa

Tehtävänanto

- ulkohavainnekuva pääsaapumissuunnasta. Kokonaisuutta hyvin havainnollistava
- sisäperspektiivit pääkäyttötarkoituksesta. Huoneesta ja esim. aulasta
- konseptipienoismalli (1:100)

VÄLISEMINAARI 1 (16.2.2023):

- PP-esityksessä tulee olla tähän mennessä kaikki suunniteltu, myös tärkeät osuudet osatehtävistä.

VÄLISEMINAARI 2 (30.3.2023):

- PP-esityksessä tulee olla tähän mennessä kaikki suunniteltu, myös tärkeät osuudet osatehtävistä.

OPINNÄYTETYÖN LOPULLINEN PALAUTUS (3.5.2023):

- Tilaisuus sisältää esittelyt opponoinnit, palautteen ja loppukeskustelun
- Työ esitellään laadituilta plansseilta tai pp-esityksenä. Esityksen kesto alustavasti n. 15 min

LOPULLISTEN TULOSTEIDEN PALAUTUS

- Kaikki lopulliset tulosteet palautetaan planssarjana sähköisesti OMA:n työtilaan.

HARJOITUSTYÖN ARVIOINTIPERUSTEET:

- idea ja kokonaisuus (yleissuunnitelma, pienoismalli)
- tontin liikenteellinen sujuvuus ja turvallisuus (yleissuunnitelma)
- toimintojen suuntaus ja merkityksellisyys eri käyttäjien kannalta (yleissuunnitelma, pihasuunnitelma)
- rakennuksen arkkitehtoninen ilme ja orientaatio (selostus, massoittelu, julkisivut, pienoismalli)
- tilojen mitoitus ja käytännöllisyys (pohjapiirustukset)
- tilojen mielenkiintoisuus (selostus, pohjat, leikkaus)
- materiaalien, värien ja luonnonvalon käyttö (selostus, julkisivut, havainnekuvat, julkisivuote)
- rakennuksen tekninen toteutettavuus (massoittelu, pohjat ja leikkaus, rakenneleikkaus)
- esitystapa ja työn esittely (planssien sommittelu ja havainnollisuus, esityksen selkeys ja johdonmukaisuus)

Majoitusrakennuksen luonnostasoinen suunnitelma (planssipienennökset)

Akselin suuntainen havainnekuva etelästä

Radan suuntainen maasto leikkaus ja korkeusasematarkastelu 1:1000

HOTELLI RATAPIHA

Riihimäen asemansudulle on kaupungin toimesta laadittu uusi yleissuunnitelma, jonka tarkoitus muuttaa vanha ratapiha uudeksi keskustatoimintojen alueeksi. Vanha ja suojeltu kulttuuriympäristö saa suunnitelmassa rinnalleen uutta rakennuskantaa, mukaan lukien uuden hotellirakennuksen.

Hotelli Ratapiha on Riihimäen asemansudulle, yleissuunnitelmasta poiketen vaihtoehtoiseen sijoituspaikkaan suunniteltu pienehkö keskus on hotellikonaisuus. Hotellitoinnin lisäksi se pitää sisällään muun muassa ravintola- ja kokoustoimintatiloja. Tässä arvokkaassa kulttuurimiljöössä se tulee sijoittumaan akselin päähän asema-aukion reunalle - paikkaan, joka tekee siitä automaattisesti yhden alueen maamerkeistä.

Rakennus pyrkii keskustelemaan ympäristönsä kanssa materiaalein ja muodoin, mutta erottuu massallaan siitä selkeästi. Tavoitteena oli luoda huoneen hotellirakennuksen tilaohjelma tekee siitä väistämättä ympäristöään korkeamman rakennuksen. Yhdessä yleissuunnitelman muiden uusien rakennusten massojen kanssa se muodostaa eheän rakennuskokonaisuuden tälle herkälle kulttuuripeinnetähtäelle.

Massakonstruktio

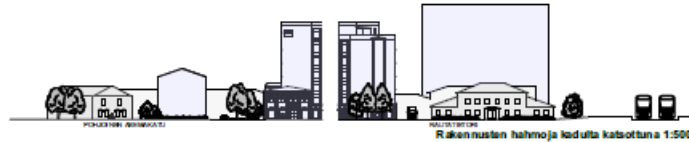
1. Rakennus koostuu kolmesta massasta, joista matalimman on tarkoitus kiinnittää kokonaisuus ympäröivään rakennuskantaan.
2. Kaksi korkeampaa rakennusta kiinnittyy ympäristönsä koordinaatioon ja näin näiden välille muodostuu noin 30 asteen kulma.
3. Rakennusryhmän keskelle muodostetaan ahtaus.
4. Massalle luodaan vaihtelevaa tminnallisuutta peilaavilla sisälinjoilla ja massan pureskella.

Sijainti yleissuunnitelmassa 1:2000

HOTELLI RATAPIHA
OHJELMITYS | URA LÄNE | 3.3.2023

Majoitusrakennuksen luonnostasoinen suunnitelma (planssiapienennökset)

Julkisivujen materiaaleilla on ympäristönsä synteesi; sekä punatillillä että rapattua pintaa on alueella runsaasti. Vaikka materiaaleja on käsitelty hieman eri tavoin, pyrkii hotellirakennus sisällyttämään alueen rakennuskantaan materiaalisin sidoksin. Myös muut alueen suojellujen rakennusten omahaispiirteet, kuten kaariaiheet toistuvat hotellin julkisivuissa. Hotellin kaluverkkoon liittyvä pääjulkisivu aukeaa etelään. Sen matala, koristeeltu rakennusosa toimii kontrastina korkeammille majoitusalustoille sisäisille, itään ja länteen avaville toimimaisille rakennusmassoille. Koristeellisten julkisivuvaiheidensa vuoksi sisäänkäynnit erottuvat siitä selkeästi ohjaten asiakasta. Länteen avautuvaa julkisivua halkoo yhden huoneen levyinen lasijärjestelmä pehmentäen tilirakennuksen massiivisuutta ja korostaa seinän vertikaalisuutta. Matalampi rakennusosa hajottaa osittain rakennuksen massiivista ilmettä.

Pohjoisesta katsottuna rakennuksen eri kerroksissa olevat lasit erottuvat selkeimmin ja sen hahmo on pehmein suhteessa ympäristöönsä. Tällä sivulla rakennus vaikuttaa hyvin hoikealta. Idänpuoleinen julkisivu on maantasokerroksen yläpuolelta rapattu. Sen hiltiäytyn aukokseen on pyritty luomaan vaihtelua ja jännitteisyyttä lisäämällä ikkunan viereen tiliaihe ja vuorottelemalla niitä kenoksi tain. Rapattua pintaa reunustaa joka sivultaan jokin arkkitehtoninen elementti. Eteläpäätyä rajaava tilivehoitus parvekeleija, ylhäällä atriumin lasikkaito, alla maantasokerroksen kaariaiheinen julkisivu ja pohjoispäädyssä toisen "majoitusosin" jyrkät tilijulkisivu.

HOTELLI RATAPIHA
OPINNÄYTETYÖ | MIKA LAINE | 3.5.2023

Majoitusrakennuksen luonnostasoinen suunnitelma (planssi-pienennökset)

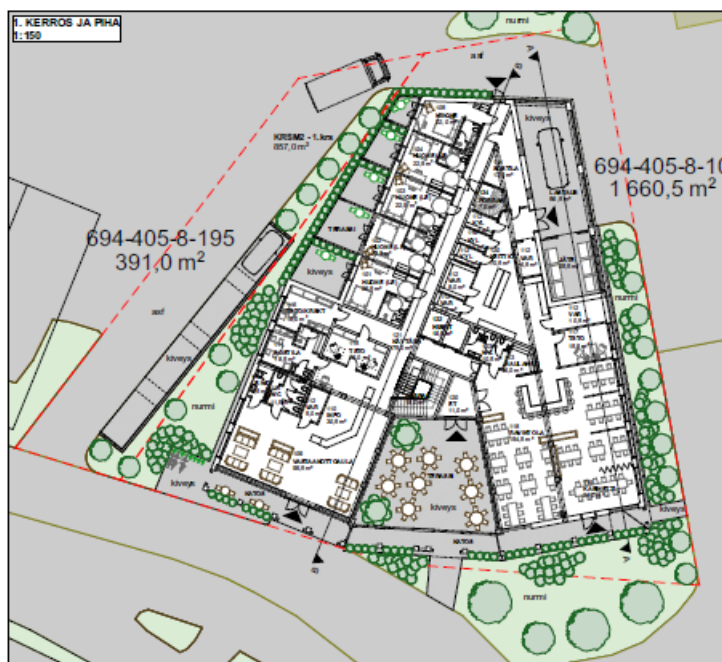
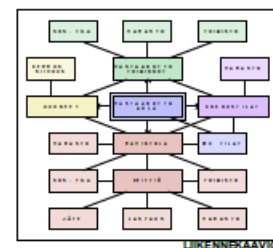
Hotellin toiminnot on jaettu loogisiin osiin ja liikenne näiden välillä on toimivaa. Vastaanotto- ja ravintolalaminat apuloinen on sijoitettu ensimmäiseen kerrokseen siten, että ne ovat rakennusta lähestyttävissä helposti havaittavissa. Kaikki asiakasliikenne ohjautuu näiden kautta. Logistiikka on sijoitettu rakennuksen laakealle sille, että se ei riitä henkilökunnan kanssa. Ensimmäisen kerroksen viidestä hotellihuoneesta neljä on esteettömiä.

Toisessa kerroksessa sijaitsee 16 hotellihuoneen lisäksi atriumin luoto hotellivieraiden käytettävissä oleva yhteisötila ja kaksi kokousalaa. Kokousilat ovat yhdistettävissä, jolloin tila taipuu tapahtuman mukaan jopa 200 hengen tarpeisiin.

Kerrokset 3-6 on kokonaan varattu majoituslaitteille. Kunkin kerroksen pohjispäädystä on suurempi huoneisto, joka voidaan majoittaa esteettömäksi tai vaikka kahden kerroksen loft-siviksi.

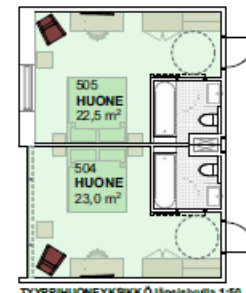
Seitsemänneissä kerroksessa sijaitsee hotellisauna ja TV-konehuone. Saunasaunan yhteydessä on varattava keittötila kattolämmitillä.

Kellarikerroksesta löytyvät kerrosalan mukaan mitoitellut väestönsuojan lisäksi kaikki muut tekniset tilat. Väestönsuojan jakaantuu rakennuksen laajuuden vuoksi kahteen tilaan, joista toinen palvellee varastona ja toinen kuntosalina. Kellarikerroksen yhteyteen on nykyistä rakennusjärjestelmää käytettäessä mahdollista suunnitella noin kahdenkymmenen auton talli, mikäli alueen pakoiushanke ei toteutuisi.

Pienen korttelialueen phasunntelu on toiminnallisuuden armoilla. Olevan väyän jäädessä lönin rasiteeksi, on huoltoliikenne vaikea toteuttaa. Tässä ehdotettuun sisätyy viereisen väylän ja pakoiusalueen asitus tai vaihtoehtoisesti lönin kasvattaminen maakaupoin. Jäjelle jäävä pihalue, terassiväylästä lukuunottamatta käsitellään huomioiden alueen hulevedet.

Pelastussuunnitelman rakennuksessa on huomioitu kolmena eri poistumisreitillä: pääporras, pölpöporras ja parvekkeen luukkupelastuslumenen. Näiden lisäksi pelastusajoneuvo pääsee esteettä rakennuksen molemmille sivuille. Rakennus on pää-osastoitu määräysten mukaisesti.

Majoituskerrokset koostuvat pääosin tyyppihuoneyksiköistä. Sama kahden, loisaan peitävän huoneen yksikkö loistuu vaaka ja pystysuunnassa mahdollistaan tehokkaan taloteknisen toteutuksen. Käytävän ja huoneiden välinen seinä on kevytsoraharkkorakenteinen ja äänieristetty ohjeen mukaan.

ATRIUM

RAVINTOLASALI

VASTAANOTTOAULA

HAVANNEKUMA huoneesta 504

HOTELLI RATAPIHA
ORINÄYTYTYÖ | MIRA LAIN | 3.3.2023

Majoitusrakennuksen luonnostasoinen suunnitelma (planssi-pienennökset)

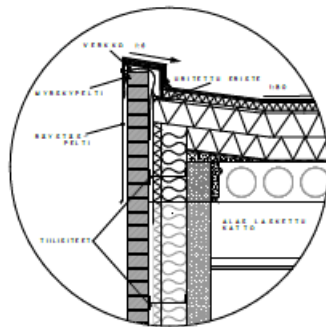

Hoteilin rakenne on rungon ulkokehän osalla toteutettu pääosin kantavalla seinä-laatta-järjestelmällä ja rungon keskellä pääosin piliiri-palkki-laatta-järjestelmällä. Pilaaripalkki-laatta-järjestelmä kantaa myös lasijulkisivua. Rakennus on huokoisen maapohjan vuoksi perustettu paalujen varaan valetuille teräsbetonianturille ja siinä on loiva bitumikermikatto. Alapohja on toteutettu maanvaraisena. Hoteilin kerroskorkeus on muutoin neljä metriä, mutta maantasossa se on 4,5 metriä. Normaalia korkeampi huonekorkeus tuo hotellihuoneisiin tilan tuntua ja lisää tilan näytävyyttä vastaanottoalussa sekä ravintolassa.

Kokeammat, majoitustiloja sisältävät rakennusosat ovat hoikkia, joten ne on toteutettava melko lyhyin jännevälein. Huoneen ja käytävän syvyys on vain kahdeksan metriä. Matalampi rakennusosa, jossa on kokousaloja ja aula, eroaa tästä rakennjärjestelmä hieman pidempien (12m) jänneväleillä ansiosta. Tästä syystä se on erotettu omaksi, toiminnalliseksi osakseen.

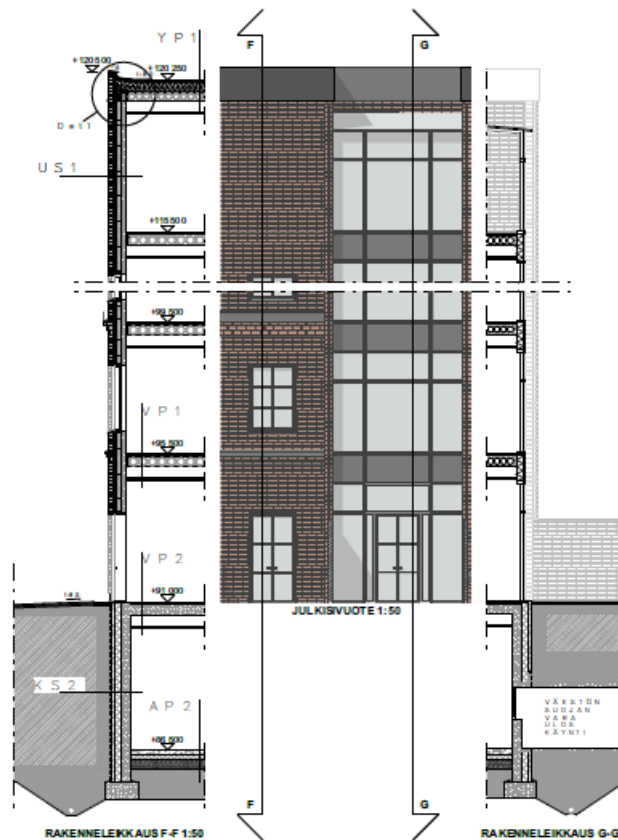
Hoteilirakennus on suunniteltu täyttämään A-energialuokan vaatimukset. Sen kantavat seinät ovat lähes passiivirakenneita, mutta lasijulkisivujen osalta on tehtävä komposiittia toimenpiteitä. Tällaisia ovat esimerkiksi aurinkopaneelien asentaminen koko tasakaton alalle, kaukolämpö energiamuotona ja julkisivun tilimuurauksen toteuttaminen kierrätsmateriaalein. Myös kaikki lasielementit on toteutettava selektiivisin, jolloin ne vähentävät päihdyksen tarvetta.

Det1 Räjyts

RAKENNETYYPI

YP1		UX1 (Kantava)	
Kuusi- ja kipsi	> 30	Tilimuuraus	150
Kuusi- ja kipsi	0	Teräsbetonianturi	20
Kuusi- ja kipsi	2 x 150	Kuusi- ja kipsi	20
Kuusi- ja kipsi	> 20	Kuusi- ja kipsi	150
Kuusi- ja kipsi	150	Kuusi- ja kipsi	150
Kuusi- ja kipsi	150	Kuusi- ja kipsi	150
Kuusi- ja kipsi	150	Kuusi- ja kipsi	150
VP1		UX2 (Kantava)	
Lattiat	> 30	Pintakappale	20...
Tasatila	> 30	Tasatila	...30
Kuusi- ja kipsi	300	Teräsbetonianturi	200
Kuusi- ja kipsi	300	Kuusi- ja kipsi	150
VP2 (VRS viipokki)		UX3	
Lattiat	> 30	Kuusi- ja kipsi	> 300
Teräsbetonianturi	300	Kuusi- ja kipsi	> 300
Kuusi- ja kipsi	300	Kuusi- ja kipsi	100
AP1		UX4 (VRS viipokki)	
Lattiat	80	Kuusi- ja kipsi	> 300
Teräsbetonianturi	150	Kuusi- ja kipsi	> 300
Kuusi- ja kipsi	> 300	Kuusi- ja kipsi	100
Muuraus		Kuusi- ja kipsi	100
Parvekkeet		Kuusi- ja kipsi	300
AP2 (VRS viipokki)		VX1 (Kantava)	
Lattiat	150	Kuusi- ja kipsi	300
Teräsbetonianturi	150	Kuusi- ja kipsi	300
Kuusi- ja kipsi	> 300	Kuusi- ja kipsi	300
Muuraus		Kuusi- ja kipsi	300
Parvekkeet		Kuusi- ja kipsi	300
VX2		VX2	
Kuusi- ja kipsi	80...150	Kuusi- ja kipsi	80...150
Kuusi- ja kipsi	80...150	Kuusi- ja kipsi	80...150

HOTELLI RATAPHA
ORINNYTYÖ | MAA LANE | 3.5.2023

Majoitusrakennuksen luonnostasoinen suunnitelma (planssipienennökset)

Vaihtelua rakennuksen massassa ja koordinaatioissa.

Vaikka rakennus antaa erilaisen vaikutelman joka sivultaan, se edustaa selkeästi valittua punatiiliarkkitehtuuria. Rakennuksen mittakaava vaihtelee hieman riippuen rakennusosasta. Matala rakennusosa luo koristeelluutta sopuuhaisen mittakaavan kun taas itäisvun koruttomampi julkisivu kasvattaa sitä hieman. Tiheätkö aukotus keventää massiivisen itäisjulkisivun ilmettä ja kevyempi lasijulkisivu luo kontrastia materiaalien välillä. Näin kumpikin materiaali korostaa toistaan. Sama vaikutus on punatiilillä ja rapatulilla pinnalla. Rakennus koostuu monista erillisistä paikoista ja niitä yhdistävistä tilasarjista. Esimerkiksi pääjulkisivun holvattu käytäväalue on suojausta ja toimii rajana julkisen ja puoliyksityisen tilan välillä. Tämä on tärkeää, sillä rakennus aikaa heti katuliikasta. Ravintolan asiakas kulkee kontrastisen tilasarjan läpi. Avoimesta katuliikasta siirytään rajaavan käytävämestarin läpi suojaiselle sisäpihalle, jonka lasijulkisivulla sijaitsevan oven kautta avautuu korkea ravintolasali.

Leikkisyyttä ja jännittävyyttä itäisen julkisivun klassiseen sukoitukseen.

Tiilimuurauksen ja lasijulkisivun liitto. Materiaalit korostavat toisiaan.

Rakennuksen hahmo muuttuu tarkasteluunasta riippuen. Pohjoisluoteesta nähtynä rakennus vaikuttaa varsin hoikkalta.

HOTELLI RATAPIHA
OHJAVUUTTEIYO | MIRA LÄMKE | 3.5.2023

Pienoismallivalokuvat

HOTELLI RATAPIHA PIENOISMALLI
090427210 | MRA LINE | 25.2023 VALOKUVAT